

Europska
komisija

PANORAMA

Fokus na europsku regionalnu i urbanu politiku

ZIMA 2018. / br. 67

Falačko Porajnje:
prekogranična potpora

Povezivanje
urbanih izazova
s rješenjima

Nagrade
RegioStars
glavna zvijezda
izdanja

Regionalna
i urbana politika

Kulturna
baština:
širenje
vidokruga

PANORAMA

U ovom izdanju...

U zimskom izdanju časopisa *Panorama*, koje je sada dostupno za preuzimanje, donosimo širok raspon tema, od urbanih pitanja do kulture i industrijske tranzicije.

Na samom početku časopisa čeka vas izvješće o austrijskom predsjedanju i o tome kako je njihov tim pripremio pregovore u Vijeću o zakonodavnom paketu za razdoblje 2021. – 2027. U ovom broju donosimo vam zajednički intervju s premijerkom Falačkog Porajnja Malu Dreyer i ministrom gospodarstva te regije, dr. Volkerom Wissingom. Također istražujemo kako su fondovi EU-a doprinijeli Europskoj godini kulturne baštine, kako pomažu regijama koje prolaze kroz industrijsku tranziciju te predstavljamo neke projekte podržane u sklopu programa Inovativne mjere u području urbanog razvoja.

U rubrici „Svojim riječima” čekaju nas Kastilja-La-Mancha, Finska i južna Poljska kao i mlađi ljudi koji dijele svoja iskustva

s programom Interreg Volunteer Youth i medijskim programom Youth4Regions.

Razgovarali smo s ovogodišnjim dobitnicima nagrade Regiostars, kroz fotografije smo se prisjetili Europskog tjedna regija i gradova 2018, a donosimo i nekoliko isječaka iz nedavno objavljenog Regionalnoga godišnjaka Eurostata za 2018. U rubrici o projektima posjećujemo Poljsku, Dansku, Slovačku, Italiju i Grčku.

Ugodno čitanje!

AGNÈS MONFRET

Voditeljica komunikacijskog odjela, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku, Europska komisija

12

14

24

38

UVODNI ČLANAK.....	03	SUDJELOVANJE U EUSALP-U.....	34
AUSTRIJSKO PREDSJEDANJE: ZAVRŠAVANJE POSLA.....	04	NOVOSTI UKRATKO.....	35
POSVEĆENOST NAJUDALJENIJIM REGIJAMA.....	07	MAPE: MJERENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI.....	36
URBANE INOVATIVNE AKCIJE.....	08	TERITORIJALNA SURADNJA O KULTURNOJ BAŠTINI.....	38
INTERVJU: MALU DREYER I VOLKER WISSING IZ FALAČKOG PORAJNJA.....	12	FINANCIRANJE EU-A OD KLJUČNE JE VAŽNOSTI ZA NAPREDAK POLJSKE.....	42
POMOĆ REGIJAMA UGLJENA U TRANZICIJI.....	14	KOHEZIJSKA POLITIKA: OSVRT FINSKE.....	43
FOKUS NA PODRUČJA SA ZEMLJOPISNIM SPECIFIČNOSTIMA.....	18	KASTILJA-LA MANCHA ŽELI VEĆU I BOLJU KOHEZIJU.....	44
ZABILJEŽENO FOTOAPARATOM: EUROPSKI TJEDAN REGIJA I GRADOVA.....	20	PROJEKT INTERREG EUROPE CYBER.....	45
NABOLJE OD MASTER CLASSA EUROPSKOG TJEDNA REGIJA I GRADOVA.....	22	STATISTIKA EUROPSKIH REGIJA.....	46
DOBITNICI NAGRADA REGIOSTARS POD SVJETLIMA REFLEKTORA.....	24	BORBA PROTIV PRIJEVARA I KORUPCIJE.....	50
POSLUŠAJMO MLADE NOVINARE.....	28	TOČKE PODATAKA: FINANCIJSKI INSTRUMENTI.....	52
INTERREG VOLUNTEER YOUTH.....	32	STRATEGIJA ZA DUNAVSKU JESETRU.....	54
		PROJEKTI IZ DANSKE, ITALIJE/GRČKE, SLOVAČKE I POLJSKE.....	55

UVODNI ČLANAK

Prije dva mjeseca u prethodnom broju *Panorame* pozvala sam vas da iskoristite priliku Europskog tjedna regija i gradova i pridoneseite trenutačnom razmišljanju kojim se postavljaju temelji za kohezijsku politiku u sljedećem desetljeću. Ono što tada nismo znali jest da će se ovaj Tjedan pokazati dosad najvećim okupljanjem praktičara kohezijske politike. Više od 7 000 partnera okupilo se na trgu u Bruxellesu kako bi sudjelovali na događaju koji je otvorio predsjednik Juncker.

Ovaj veliki uspjeh nije samo dobar znak za budućnost naše politike. Također je dokaz njezine vitalnosti i sposobnosti da osigura bolju, pravedniju i jaču Europu, zahvaljujući uključivanju tisuća predanih ljudi diljem Unije. Europski izbori udaljeni su samo nekoliko mjeseci i stoga je ključno da govorimo o svemu što smo zajedno ostvarili za regije i za građane.

Prvo, nastojeći osigurati da nijedna regija i nitko ne zaostaje, kohezijska politika ostala je vjerna svojim korijenima. Primjeri poput inicijative *Catching-Up Regions* ili rad na olakšavanju integracije migranata svakako su ključni u tom smislu. Da ne spominjemo ogromnu potporu Fonda solidarnosti EU-a regijama pogođenima prirodnim katastrofama ili našim neprekidnim naporima da prevladamo prepreke prekograničnom životu i radu.

Nadalje, pojačali smo potporu regijama EU-a u industrijskoj tranziciji, identificirali njihove konkurentne prednosti i podržali MSP-ove na njihovu putu prema gospodarstvu bez ugljika. Primjerice, naša nedavna inicijativa za regije ugljena u tranziciji pomogla je preko 40 regija u 12 različitih država članica u pronalasku novih mogućnosti rasta. Podržavajući gospodarsku

raznolikost i zagovarajući blizu 120 strategija pametne specijalizacije na terenu, kohezijska politika postala je odlučujući katalizator za otpornost, konkurentnost i veću socioekonomsku konvergenciju među regijama.

U konačnici, angažirali smo se kao nikada do sada u stalnom nastojanju da radimo bolje i na jednostavniji način, u skladu s obvezom koju sam prihvatila pri preuzimanju dužnosti. Naporno smo radili kako bismo izmjerili i povećali utjecaj naše politike, osobito pokretanjem sveobuhvatne Otvorene podatkovne platforme ili udruživanjem snaga s Junckerovim Planom ulaganja. Također smo ovlastili Skupinu na visokoj razini zaduženu za pojednostavnjenje da predstavi smislene prijedloge za pojednostavnjenje koji su utjecali na Uredbu Omnibus i naše razmišljanje o budućnosti kohezijske politike.

Možemo biti ponosni na sva ova postignuća! Zahvaljujući vašoj neprekidnoj podršci, uvjeren sam da će ih biti mnogo više i da će naše djelovanje i dalje utjelovljivati srž kohezijske politike: poboljšanje svakodnevnog života europskih građana. ■

Corina Crețu

Europska povjerenica za regionalnu politiku

„Manje je više!”

Sastanak Vijeća za opće poslove (kohezija), 30. studeni 2018.

Intervju s austrijskim timom za predsjedanje EU-om o stanju pregovora u Vijeću, o njihovu pristupu pojednostavnjenju te o četveronožnoj potpori

Austrijsko predsjedanje Vijećem EU-a završava 31. prosinca. S obzirom na to da su prijedlozi Komisije za kohezijsku politiku nakon 2020. bili objavljeni samo mjesec dana prije početka njihovog predsjedanja, Austrija i njezini pregovarači imali su središnju ulogu u pripremi rasprava u Vijeću. Časopis „Panorama” razgovarao je s njihovim timom iz Bruxellesa, Johannesom Rossbacherom, Alexanderom Ferstlom i Christophom Klemencicem.

U kojoj je fazi zakonodavni paket za razdoblje 2021. – 2027.?

Johannes Rossbacher: Moram priznati da dobro napreduje. Blizu smo postizanja dogovora o ključnim poglavljima Uredbe o zajedničkim odredbama. Osim toga, Uredba o Europskom fondu za regionalni razvoj gotovo je dovršena što se tiče Vijeća. Uz pet zakonodavnih prijedloga na stolu naša radna skupina Vijeća uložila je maksimalne napore kako bi napredak bio brz i opširan.

Koji je bio vaš pristup u pregovorima?

Alexander Ferstl: Za početak želim reći da smo bili uvjereni da su prijedlozi Komisije razumni te da predstavljaju stvaran korak prema naprijed u smislu pojednostavnjenja. Imajući to na umu nastojali smo ograničiti promjene predloženog teksta zakonodavstva. Smatramo da ne treba sve biti uređeno zakonom – i u tom smislu, manje je više!”

Jeste li uspjeli?

Christoph Klemencic: Da, mislim da jesmo. Zadržali smo elemente pojednostavnjenja koje je predložila Komisija te smo otišli čak i korak dalje. Uzmimo, na primjer, sporazum o partnerstvu. Zašto bi država članica s malom proračunskom dodjelom sredstava ili samo jednim programom koji se financira iz višestrukih fondova morala uložiti dodatni napor kako bi izradila jedan takav dokument? Naš prijedlog preskakanja dodatnog koraka u određenim slučajevima također su 30. studenoga pozdravili ministri u Vijeću.

Postoji li dogovor o proračunu?

JR: Rasprave o višegodišnjem financijskom okviru bit će dovršene na najvišoj razini. Radili smo – i dalje radimo na tome da postignemo prave načine provedbe. U propisima dali smo prioritet elementima koje naša tijela nadležna za

»» *Kao
predsjedatelji željeli
smo biti neovisan
posrednik i graditi
mostove.* »»

program u regijama trebaju za buduće programe. Dakle, nakon donošenja odluke o financiranju jednostavno stvaramo veze.”

Dakle, o kojim je elementima riječ?

AF: O svemu što se odnosi na reviziju i kontrolu, izradu programa i planiranje te uvjete i izvedbu. Znam da to ne zvuči baš privlačno, ali upravljačka tijela moraju znati što očekivati i početi uspostavljati strukture provedbe za buduće programe. Zahvaljujući toj strategiji nadamo se da ćemo dobiti na dragocjenom vremenu

i osigurati brz početak programa. Očekujemo da će se stvari početi pokretati 2021., a ne 2022. ili 2023.

Kad se osvrnete na proteklih šest mjeseci, možete li reći koji su bili glavni izazovi u pregovorima?

CK: Rekao bih da smo morali pronaći kompromise između svih vrsta komponenata: neto platitelji i neto primatelji, različiti pristupi na zapadu, istoku, jugu i sjeveru te ponekad vrlo različita mišljenja neovisno o tim dvama aspektima. Kao predsjedatelji željeli smo biti neovisan posrednik i graditi mostove. S druge strane, to nije značilo da su svi u svakom trenutku bili sretni.

JR: Postizanje kompromisa nikad nije jednostavno. Vjerojatno znate da imate dobar kompromis kada je svaka osoba

za stolom istodobno pomalo sretna i pomalo nesretna.

Koji je sljedeći korak u pregovorima?

AF: Naši kolege iz Rumunjske preuzet će predsjedanje u siječnju i nastaviti velikom brzinom koju smo mi odredili. Uz jedan do dva radna sastanka tjedno i prilično sličan pristup možete očekivati dodatan, brz napredak u nadolazećim mjesecima. Nakon postizanja dogovora u Vijeću započet će faza trijaloga. Uvjeren sam da Vijeće, Komisija i Parlament nemaju jako različita stajališta.

Sada malo osobnije pitanje: kako je predsjedanje funkcioniralo?

JR: Ovo je bilo moje treće austrijsko predsjedanje, stoga sam znao što me očekuje: prekovremeni sati, sastanci nedjeljom

Zajedničke snage za kohezijsku politiku: neformalni sastanak radne skupine Vijeća za strukturne mjere u Austriji (Gradišće), rujan 2018.

» Zadržali smo elemente pojednostavnjenja koje je predložila Komisija – i otišli korak dalje. »

Paul Unglaub, Johannes Rossbacher, Alexander Ferstl (s Elvirom), Christoph Klemencic

i vrlo intenzivan timski rad. Iskreno, ne bismo uspjeli bez divne potpore iz Beča, odličnih kolega u tajništvu Vijeća, dodatne pomoći našeg Paula, koji nas je svugdje pratio te Alexanderova psa!

Pas iz predsjedništva?

AF: Da, moj pas, Elvira, većinu je vremena bio s nama. Podizala nam je raspoloženje i pomogla nam je odvući pažnju od propisa, makar na kratko. To nam je bilo od velike pomoći tijekom tog izazovnog razdoblja.

JR: „Smiješno je to da sam se prije bojao pasa, ali stvari su se potpuno promijenile. Nedostajat će mi Elvirina „potpora“, bila je punopravna članica tima!

Čini se da ste se zabavljali.

CK: Da, naravno! Želim istaknuti jedan trenutak: jednom prilikom kolega iz Vijeća nije dobro razumio ime predsjedavajućeg pa ga je umjesto „Johannes“ zvao „your highness“ (engl. Vaša Visosti). To je bilo zaista u predsjedničkom stilu, moram priznati.

AF: Ne smijemo zaboraviti na kolege iz Hrvatske koji su se okušali u jodlanju! Tijekom otvorenja ukratko smo im pokazali kako se to radi i još se uvijek sjećaju! Zaista impresivno...

JR: Zabava svakako pomaže kod tako velikog projekta kao što je predsjedanje Vijećem! ■

Snimljeno na konferenciji predsjednika najudaljenijih regija EU-a 2018. Prednji red, slijeva nadesno: Ramón Luis Valcárcel, Ignacio Sánchez Amor, Fernando Clavijo, kralj Felipe VI, Corina Crețu, Ana Paula Zacarias, Daniel Gibbs; stražnji red, slijeva nadesno: Claude Plenet, Marie-Luce Plenard, Alfred Marie-Jeanne, Vasco Cordeiro, Miguel Machado de Albuquerque, Yolaine Costes, Mohammed Sidi

Konkretna posvećenost najudaljenijim regijama

Povodom godišnje konferencije najudaljenijih regija, a godinu dana nakon pokretanja nove strategije EU-a posvećene njima, povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu pokazuje kako je EU ispunio svoje obveze pružanja podrške tim regijama.

U sljedećem proračunu EU-a postoji čak 21 prijedlog kojim se u obzir uzimaju specifičnosti najudaljenijih regija – pretvaranje posebne pozornosti koju Junckerova komisija posvećuje tim regijama u konkretne mogućnosti. Primjerice, predloženo je da regije i dalje mogu imati koristi od posebnog dodatnog financiranja i od najveće stope europskog sufinanciranja. Nadalje, s obzirom na njihovu jedinstvenu zemljopisnu situaciju, predlaže se da mogu ulagati sredstva EU-a u zračne luke; za ove je regije stvorena posebna komponenta Interrega, s posebnim proračunom, a kako bi se potaknula suradnja među susjedima.

Upravo su usvojena nova pravila o državnim potporama kako bi se ribarima u najudaljenijim regijama pomoglo da kupe nova plovila s višom razinom potpore za mala plovila te pod određenim uvjetima, kako bi se osiguralo održivo ribarstvo.

Također su otvorene nove mogućnosti rasta potporom istraživanja i inovacija. Primjerice, Komisija je pokrenula projekt FORWARD s 4,3 milijuna EUR iz programa Obzor 2020. kroz koji će 24 partnera iz devet regija analizirati svoje inovacijske sustave i mobilizirati lokalne aktere, uključujući industriju, oko strategija koje se temelje na njihovim specifičnim prednostima. Također će osigurati bolje veze između svojih regija i europskih ili međunarodnih inovacijskih mreža kako bi se povećalo njihovo sudjelovanje u budućem istraživačkom programu Obzor Europa.

Komisija također surađuje s najudaljenijim regijama i njihovim državama članicama u osmišljavanju prilagođenih rješenja za njihove specifične izazove. Nakon prvog uspješnog iskustva s energetsom tranzicijom na otoku Reunion Komisija je pokrenula drugu radnu skupinu za poboljšanje gospodarenja otpadom i promicanje kružnog gospodarstva na Kanarskim otocima. Sve zainteresirane strane surađivat će u tom velikom izazovu u cilju poboljšanja kvalitete života u arhipelagu.

Mjesto najudaljenijih regija u budućim programima, kao i ove inicijative nadopunjuju izravan i neprekidan dijalog između Junckerove komisije i ovih devet regija. Simbol su sve bližeg partnerstva na svim razinama. ■

URBANE PRIČE

Urbane inovativne akcije: testiranje inovativnih rješenja i mjerenje rezultata

Urbane inovativne akcije gradovima EU-a pružaju resurse za financiranje inovativnih projekata, a ukupna omotnica iznosi 372 milijuna EUR iz Europskog fonda za regionalni razvoj za razdoblje 2014. – 2020. Cilj je utvrditi, testirati i širiti konkretna rješenja za zajedničke urbane izazove.

Dosad je odabrano 55 projekata diljem EU-a putem triju poziva pokrenutih tijekom 2015., 2016. i 2017., a četvrti je poziv u tijeku. Gradovi se mogu prijaviti internetskim putem do kraja siječnja 2019. (vidjeti pojedinosti u nastavku). Peti, a ujedno i posljednji poziv bit će pokrenut do kraja 2019.

<https://www.uia-initiative.eu/en/call-proposals>

Svaki projekt ima rok od tri godine za provedbu inovativnih rješenja i mjerenje rezultata. Četvrta godina posvećena je širenju naučenih lekcija. Važne lekcije mogu se naučiti i iz neuspjeha. Naime, cilj je projekata testirati inovativna rješenja što znači da donose rizik od nepostizanja očekivanih rezultata.

Pozivi se odnose na društvene izazove definirane u Urbanoj agendi za EU (vidjeti članak u izdanju *Panorama 66*). Obuhvaćaju društvena pitanja kao što su integracija migranata i siromaštvo, ekološka pitanja kao što su kružno gospodarstvo, klimatske promjene te gospodarska pitanja kao što su zapošljavanje i digitalizacija.

Unutar pojedine teme promotori projekta često donose inovativno rješenje koje predstavlja kombinaciju socioekonomskih i ekoloških komponenata u integriranom pristupu koji je karakterističan za projekte urbanih inovativnih djelovanja, uz pristup odozdo prema gore. Naposljetku, rješenja predstavljaju rezultat zajedničkog osmišljavanja s lokalnim dionicima.

- › 1. poziv objavljen 2015.: odabrano 17 projekata
- › 2. poziv objavljen 2016.: odabrano 16 projekata
- › 3. poziv objavljen 2017.: odabrano 22 projekata
- › 4. poziv otvoren je za prijave putem interneta do kraja siječnja 2019.
- › 5. poziv bit će objavljen 2019.

Za sljedeće programsko razdoblje 2021. – 2027. Europska komisija želi potaknuti povezanost između urbanih izazova, inovacija i nedostatka znanja među lokalnim akterima. Zatim predlaže osnivanje Europske urbane inicijative koja će integrirati i razviti nove aktivnosti na temelju postojećih inicijativa kao što su Urbane inovativne akcije, URBACT i Program EU-a za gradove. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.uia-initiative.eu/en>

© EuroGeographics Udruženje za administrativne granice

Urbane inovativne akcije: odobreni projekti

- Prilagodba klimatskim promjenama
- Kvaliteta zraka
- Kružno gospodarstvo
- Energetska tranzicija
- Stanovanje
- Integracija migranata i izbjeglica
- Radna mjesta i vještine u lokalnom gospodarstvu
- Urbana mobilnost
- Urbano siromaštvo

Antwerpen (BE), Integracija migranata i izbjeglica

„Ovom inicijativom želimo osigurati mogućnost mladim izbjeglicama da obnove svoje živote u Antwerpenu. Naš je prvi prioritet integracija tih mladih ljudi koji, kao i svi mladi, zaslužuju tu dodatnu pomoć. Projekt CURANT kombinacija je ljudske sućuti i društvene odgovornosti. Nadamo se da će Antwerpen poslužiti kao primjer drugim gradovima.”

Fons Duchateau, predsjednik Službe za socijalnu skrb u Antwerpenu

TRAJANJE PROJEKTA:
OD VELJAČE 2017. DO
LISTOPADA 2019.

ULAGANJE EU-A:
4 894 000 EUR

VIŠE INFORMACIJA:
<https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/antwerp>

Bilbao (ES), Radna mjesta i vještine u lokalnom gospodarstvu

„Vjerujemo da je ulaganje u znanje ulaganje u budućnost i da su poduzetnici pozvani da izgrade gospodarstvo sutrašnjice. UIA-AS-Fabrik predstavlja svu našu snagu i predvodnik je budućeg gospodarstva Bilbao.”

Juan Mari Aburto, gradonačelnik Bilbao

TRAJANJE PROJEKTA:
OD KOLOVOZA 2017. DO
LIPNJA 2020.

ULAGANJE EU-A:
4 646 000 EUR

VIŠE INFORMACIJA:
<https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/bilbao>

Torino (IT), Urbano siromaštvo

„Co-City izvanredna je prilika za podršku novim oblicima aktivnog sudjelovanja građana u obnovi grada. Nadam se da će oko ovog novog modela odnosa između javnog i privatnog sektora nastati nova poduzeća, stvarajući nove mogućnosti zapošljavanja i radna mjesta u Torinu.”

Chiara Appendino, gradonačelnica Torina

TRAJANJE PROJEKTA:
OD OŽUJKA 2017. DO
VELJAČE 2020.

ULAGANJE EU-A:
4 126 000 EUR

VIŠE INFORMACIJA:
<https://bit.ly/2Ry5dyE>

Maribor (SI), Kružno gospodarstvo

„Samo bliska suradnja između javnih poduzeća, građana, industrije i lokalne samouprave može dovesti do uspješnog međusobno povezanog sustava kojim se optimiziraju resursi i gospodarski, ekološki i društveni rezultati. To je dugoročan projekt transformacije u drukčije društvo koje osigurava razvojno usmjereno upravljanje resursima u lokalnim i regionalnim područjima.“

Andrej Fištravec, gradonačelnik Maribora

TRAJANJE PROJEKTA:
OD PROSINCA 2017. DO
STUDENOGA 2020.

ULAGANJE EU-A:
3 000 000 EUR

VIŠE INFORMACIJA:
<https://bit.ly/2AS48uC>

Lahti (FI), Urbana mobilnost

„Održiva urbana mobilnost ključno je područje fokusa Lahtija u narednim godinama. Naš je cilj pronaći najučinkovitije načine za poticanje više ljudi da hodaju, voze bicikl i koriste se javnim prijevozom. Kroz CitiCAP izgradit ćemo potpuno novi javni poticaj, osobnu trgovinu ugljikom (PCT), što može revolucionarizirati sudjelovanje građana u ublažavanju klimatskih promjena.“

Jyrki Myllyvirta, gradonačelnik Lahtija

TRAJANJE PROJEKTA:
OD SIJEČNJA 2018. DO
PROSINCA 2020.

ULAGANJE EU-A:
3 800 000 EUR

VIŠE INFORMACIJA:
<https://bit.ly/2RDqpn6>

Göteborg (SE), Energetska tranzicija

„Projektom FED Göteborg potvrđuje svoje mjesto kao predvodnik u razvoju energetske rješenja društva bez fosilnih goriva. Ideja je smanjiti potrošnju energije uspostavom lokalnog tržišta električne energije, grijanja i hlađenja. Nadajmo se da će se ovim modelom moći ubrzati energetska tranzicija diljem Europe.“

Ann-Sofie Hermansson,
gradonačelnica Göteborga

TRAJANJE PROJEKTA:
OD STUDENOGA 2016. DO
LISTOPADA 2020.

ULAGANJE EU-A:
4 655 000 EUR

VIŠE INFORMACIJA:
<https://bit.ly/2Ud7ssQ>

Ulaganje u kohezijsku politiku: prioritet Falačkog Porajnja

Premijerka Malu Dreyer i ministar gospodarstva dr. Volker Wissing iz Falačkog Porajnja iznose svoja stajališta o trenutačnoj i budućoj potpori kohezijskoj politici u svojoj regiji.

Mainz, Njemačka

Kako odgovarate na stajalište da, komparativno gledano, velikom broju regija iz država članica pridonositeljica nije potrebna pomoć kohezijske politike?

Premijerka Malu Dreyer: Naravno, Falačko Porajnje trenutačno je jedna od najrazvijenijih regija EU-a. Europske ciljeve nije moguće postići bez snažnih regija, ali čak i snažnim regijama potrebna je strukturalna potpora. Financiranje također pomaže pri prenošenju pozitivnog učinka EU-a na terenu, što nadilazi isključivo financijske aspekte.”

Cilj je trenutačnog regionalnog programa ojačati inovacije, poboljšati konkurentnost MSP-ova i pružiti potporu prijelazu na niskougljično gospodarstvo. U kojoj su mjeri ti ciljevi postignuti?

Dr. Wissing: Zahvaljujući dodjeli 40% sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj, na prvo mjesto stavili smo

Malu Dreyer
Premijerka Falačkog Porajnja

Dr. Volker Wissing
Ministar gospodarstva Falačkog Porajnja

istraživanje i razvoj u okviru programa Europskog fonda za regionalni razvoj za Falačko Porajnje. Sredstva EU-a sustavno i dosljedno jačaju kapacitet inovacija poduzeća, a samim time i gospodarstvo regije. Nadalje, učinkovitost istraživačkih institucija i sveučilišta znatno će se povećati.

Pomaganjem MSP-ovima, npr. pružanjem potpore modernizaciji ili širenju

poslovnih prostora, Europski fond za regionalni razvoj daje znatan doprinos jačanju konkurentnosti poduzeća i održavanju i stvaranju radnih mjesta u slabije razvijenim dijelovima zemlje.

Europski fond za regionalni razvoj također pruža potporu mjerama za postizanje ciljeva politike u područjima zaštite klime i ciljeva održivog razvoja, u skladu sa strategijom Europa 2020., uključujući

” Sredstva EU-a sustavno i dosljedno jačaju kapacitet inovacija poduzeća, a samim time i gospodarstvo regije. ”

putem novopokrenutog programa potpore za povećanje energetske i resursne učinkovitosti u poduzećima (ERGU). Svako subvencionirano ulaganje u poduzeće dovodi do povećanja energetske i resursne učinkovitosti.

Interreg je ključni stup kobezijske politike. Kakve ugovore imate s drugim europskim regijama i kakve koristi od njih imate?

Premijerka Malu Dreyer: Falačko Porajnje njemačka je savezna država s najvećim brojem susjednih europskih država. S Francuskom, Luksemburgom, Belgijom i Nizozemskom programi A Interrega „Veća regija”, „Gornja Rajna” i „Euroregija Meuse-Rajna” omogućili su nam održavanje bliskog odnosa punog povjerenja od prvog razdoblja financiranja. Nadalje, postoji i program B Interrega pod nazivom „Sjeverozapadna Europa”, koji se trenutačno prostire od Irske do središnje Njemačke.

Putem nebrojeno mnogo projekata institucije u Porajnju-Falačkoj surađivale su s partnerima u susjednim regijama, pokrenule ulaganja, provele istraživanja i doživjele Europu koja ne poznaje granice. Osobito u projektu „Veća regija”, u kojem Porajnje-Falačka surađuje sa Saarlandom, Lotaringijom, Luksemburgom i istočnom Belgijom, ključno je imati blisku europsku suradnju, posebice zbog tržišta rada i mobilnosti: naša regija ima najveće tokove radnika koji putuju na posao u EU-u.

Zbog toga polažemo velike nade u buduće programe Interrega kako bismo dodatno povezali građane iz pograničnih

regija i pronašli potencijalna rješenja u svrhu postizanja mobilnosti, zaštite okoliša i održivog, inovativnog i digitalnog gospodarstva. Stoga se nadam da će za programe Interrega biti dostupno dovoljno sredstava kako bismo mogli nastaviti s otklanjanjem navedenih izazova.

Inovativan pristup Europskom strukturnom investicijskom fondu uključio je upotrebu revolving fondova i ostalih instrumenata financijskog inženjeringa.

Kako upotrebljavate te instrumente?

Dr. Wissing: Na primjer, razvili smo Fond za inovacije za Falačko Porajnje kao financijski instrument. Taj fond, koji sufinancira Europski fond za regionalni razvoj, pruža početničkim poduzećima usmjerenima na tehnologiju rizični kapital u obliku otvorenih ili tihih sudjelovanja pod privlačnim uvjetima, što se može upotrijebiti za razvijanje i pokretanje inovativnih proizvoda, proizvodnih procesa i usluga. Time se poboljšava temeljni kapital tih poduzeća i stvaraju se financijski preduvjeti za uspješno pokretanje tehnoloških poduzeća.

Imajući u vidu razdoblje Europskog strukturnog investicijskog fonda 2021. – 2027., kako vidite razvoj prioriteta kobezijske politike?

Dr. Wissing: U pogledu političkih ciljeva Komisije za sljedeće razdoblje financiranja možemo nastaviti pružati potporu poduzećima, posebno tehnološkom razvoju i provedbi inovacija te istodobno poboljšavati istraživačku infrastrukturu. Također je važno da pružamo potporu poduzećima u gospodarski nerazvijenim

područjima Falačkog Porajnja u izgradnji novih zgrada, proširivanjima i modernizaciji. Provodimo uspješan, diverzificiran program promicanja za MSP-ove koji želimo dodatno razvijati. Nadamo se da će nacrti zakonodavstva koje smo dosad predali biti izmijenjeni kako bi se to uzelo u obzir.

Nastojimo ostvariti cilj Europe s niskom razinom ugljika, a putem svojeg programa ERGU možemo povećati energetske i resursne učinkovitost u komercijalnim poduzećima. Poduzeća koja imaju manje količine emisija CO₂, troše manje energije i materijala ili smanjuju količinu otpada mogu primati financijsku potporu u okviru tog programa.

Međutim, zabrinuti smo zbog pregovora o novom Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) EU-a. Prijedlogom Komisije iz svibnja 2018. već je predviđeno znatno smanjenje omotnice iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Vijeće i Parlament trebali bi postići odgovoran kompromis koji će u obzir uzeti stvarne potrebe europskih regija kako bi se jačala lokalna konkurentnost te, iznad svega, ruralni razvoj. Europska kohezivska politika model je uspjeha na globalnoj razini koji bi se trebao odražavati u sljedećem VFO-u. ■

Potporna regijama ugljena u tranziciji prema održivim gospodarstvima

Dok se rudnici diljem preostalih europskih regija ugljena zatvaraju, EU daje potporu koja tim gospodarstvima pomaže da što jednostavnije prijeđu na održivija, zelenija poduzeća – pružajući nove prilike za rast i otvaranje radnih mjesta.

Ugljen je nekada bio jedno od glavnih goriva Europe. Međutim, s obzirom na to da je EU u postupku tranzicije na klimatski neutralno gospodarstvo, kao što je utvrđeno u nedavnoj Komunikaciji Komisije „Čist planet za sve” – europskoj strateškoj dugoročnoj viziji za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo, proizvodnja i potrošnja ugljena se smanjuju.

Ta je tranzicija već uvelike u tijeku. Godine 1990. gotovo 41% ukupne potrošnje energije u sadašnjih 28 zemalja EU-a zasnivalo se na ugljenu, dok je taj udio u 2015. pao na 16%. Unatoč postupnom padu uporabe ugljena od 1990-ih, on je i dalje važan, posebice u mnogim zemljama koje su se EU-u pridružile 2004. i 2007. Trenutačno je oko 185 000 Europljana izravno zaposleno u preostalim aktivnim rudnicima ugljena u 41 regiji u 12 zemalja EU-a. Dodatnih 53 000 radi u elektranama na ugljen (pogledajte „Ugljen u EU-u – snimka stanja”).

Iskustvo je pokazalo da bez dugoročnog planiranja i mjera potpore tranzicija može biti bolna. Bivše regije ugljena mogu desetljećima trpjeti strukturnu nezaposlenost, uz osjetan društveni učinak na ljude, njihove zajednice i javne financije.

Kao odgovor, Europska komisija pokrenula je inicijativu kojom će regijama ugljena i regijama s visokim razinama emisija ugljika pružiti prilagođenu potporu.

Paralelno s tim pokrenula je i pilot-projekt u 12 odabranih regija u industrijskoj tranziciji. Tim će se pilot-projektom pomoći testirati novi pristupi industrijskoj tranziciji i dati Europskoj komisiji dokazi za potporu politika i programa nakon 2020.

Ovim se komplementarnim inicijativama otvaraju novi načini za nošenje s izazovima s kojima se regije suočavaju u upravljanju tranzicijom prema pametnijim, zelenijim, klimatski neutralnim gospodarstvima, uz poseban fokus na njihove strategije pametne specijalizacije.

Njima se također pridonosi viziji EU-a o modernizaciji gospodarstva Europe kroz digitalizaciju, tehnološke i socijalne inovacije, dekarbonizaciju i kružno gospodarstvo.

Detalniji članak o pilot-projektu industrijske tranzicije bit će objavljen u jednom od sljedećih izdanja Panorame. Ovaj je članak usmjeren na inicijativu za tranzicijske regije ugljena i regije s visokim razinama emisija ugljika.

Niti jedna regija neće biti prepuštena sama sebi

EU se zalaže za osiguravanje da niti jedna regija ne bude prepuštena sama sebi u aktualnom prijelazu na održivo društvo i odmicanju od gospodarstva koje se zasniva na fosilnim goriivima. Kohezijska politika posebice podržava strukturne i dugoročne odgovore na izazove s kojima se regije susreću prilikom tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu. Svojim integriranim pristupom usmjerenim na konkretna područja i pametnom specijalizacijom kohezijska politika glavni je instrument politike EU-a za bavljenje strukturnim promjenama, ne samo u kontekstu prijelaza na čistu energiju. Djeluje u partnerstvu s akterima na terenu u sklopu holističkog pristupa.

Cilj je pomoći regijama da postanu otpornije i prilagode se na gospodarske, socijalne i teritorijalne utjecaje kao rezultat tranzicije. Primjerice, mjerama se podržavaju MSP-ovi, poslovni inkubatori, suradnja industrije i istraživača, vještine za jačanje

kapaciteta, održivi transport, socijalna uključenost i prijelaz na gospodarstvo s niskim udjelom ugljika.

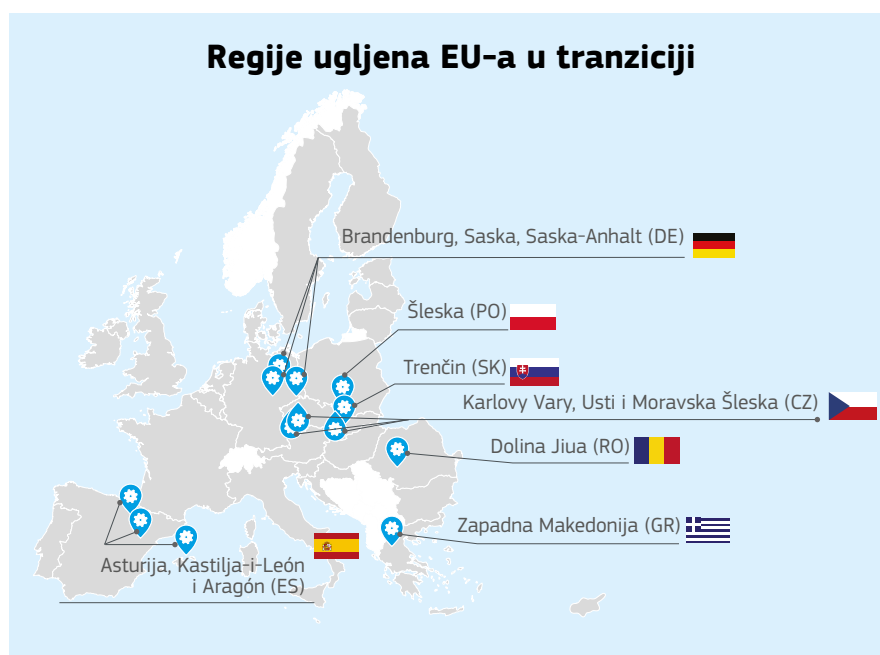
Strategije pametne specijalizacije u srži su najvećeg dijela aktivnosti provedenih u sklopu inicijative o tranzicijskim regijama ugljena i regijama s visokim razinama emisija ugljika. Tim se strategijama pomaže regijama da diverzificiraju svoja gospodarstva i provedu strukturnu transformaciju koja podržava održivo gospodarstvo bez ugljena.

Kroz te se mjere kohezijskom politikom daje ključan doprinos inicijativi o tranzicijskim regijama ugljena i regijama s visokim razinama emisija ugljika, i uspostavljenim nacionalnim timovima kako bi pomogli regijama koje sudjeluju u pilot-projektu i platformi za sve uključene dionike koja pruža dodatnu prilagođenu potporu.

„EU se zalaže za osiguravanje da nitko i niti jedna regija ne bude prepuštena sama sebi u promjeni prema gospodarstvu s niskim udjelom ugljika”, kaže Corina Crețu, povjerenica za regionalnu politiku. „Kohezijskom se politikom EU-a znatno ulaže u poticanje rasta i broja radnih mjesta u regijama ugljena pomažući im da prepoznaju i razviju nova područja konkurentne prednosti i ulažu u njih – a to je ono što nazivamo pametnom specijalizacijom.”

Nacionalni timovi – krojeni u skladu s potrebama regije

U sklopu prvog aspekta inicijative, operativni nacionalni timovi daju stručnu pomoć i savjete o financiranju prilagođene specifičnoj situaciji svake regije, njezinoj razvojnoj fazi i strategiji

rasta. Tijekom 2017. i 2018. godine Europska je komisija na zahtjev osnovala niz takvih timova kako bi pomogli regijama ugljena iz pilot-projekta u njihovim tranzicijskim nastojanjima.

Danas inicijativa pruža prilagođenu pomoć u 13 pilot-regija iz sedam zemalja EU-a: Šleska (Poljska), Trenčín (Slovačka), Zapadna Makedonija (Grčka), dolina Jiua (Rumunjska), Karlovy Vary, Usti i Moravska Šleska (Češka), Brandenburg, Saska, Saska-Anhalt (Njemačka) i Asturija, Kastilja i León te Aragon (Španjolska).

Timovi blisko surađuju s regionalnim i nacionalnim vlastima te drugim relevantnim akterima kako bi razvili pragmatična rješenja za izazove koje pred njih postavlja strukturna transformacija. Nacionalni timovi podržavaju razvoj strategija i projekata kako bi se ubrzao proces diverzifikacije gospodarstva i tehnološke tranzicije. Timovi također vode regije najboljim putem kako bi pristupile dostupnim sredstvima, dale veću težinu svojim strategijama pametne specijalizacije, potaknule inovativna poduzeća i provele strategije dekarbonizacije.

Primjerice, te strategije kao dio procesa tranzicije mogu uključivati diverzifikaciju s ciljem uporabe čistih izvora energije. Projektne inicijative mogu uključivati izgradnju elektrana na geotermalnu energiju u bivšim rudnicima, ulaganje u e-mobilnost, digitalizaciju i podatkovne centre, stvaranje inovacijskih parkova, formiranje lokalnih energetske zajednice i razvoj turizma i poljoprivrednih djelatnosti. One mogu biti prikladne za postojeće financiranje sredstvima EU-a.

To također uključuje financiranje temeljem kohezijske politike koje pruža stabilan i dugoročan investicijski okvir i već se hvata u koštac s brojnim izazovima u tim regijama, ali je istovremeno fleksibilno (putem reprogramiranja) u slučaju pojave novih potreba ili neočekivanih događaja.

Pilot-regije potom dijele iskustva vezana uz te aktivnosti putem Platforme za regije ugljena u tranziciji.

Razmjena stručnih znanja

Ta platforma, pokrenuta krajem 2017., okuplja regijske i nacionalne predstavnike, socijalne partnere, industriju i civilno društvo s ciljevima dijeljenja najboljih praksi i uzajamnog učenja. Njome se omogućuje pristup tehničkoj podršci, jačanju kapaciteta i dijeljenju iskustava s ostatkom Europe.

Stručnjaci Europske komisije pomažu oko podrške i alata, poput razmjene iskustava među kolegama ili tehničke podrške prilikom pripreme koherentne tranzicijske strategije.

Otkrili su da su zemlje EU-a i regije ugljena u tranziciji visoko motivirane za razvoj strategija i poduzimanje konkretnih mjera. Koristi za sudionike mogu uključivati pomoć oko rafiniranja strategija i projektnih ideja uz potencijal pokretanja procesa tranzicije, uključujući povratne informacije o relevantnim politikama, programima, fondovima i sredstvima EU-a kroz usmjerene rasprave s Komisijom i vanjskim stručnjacima.

Dvije radne skupine obuhvaćaju dio stručnih znanja na raspolaganju sudionicima platforme. Te skupine olakšavaju dijalog o dobrim praksama, projektnim idejama i regionalnim strategijama. Također održavaju radionice usmjerene na projekte u kojima sudjeluju stručnjaci Komisije i vanjski stručnjaci.

Radna skupina za gospodarstvo bez ugljena i strukturne transformacije obuhvaća strategije i projekte usmjerene na gospodarsku diverzifikaciju regija ugljena. Radna skupina za preobrazbu energetske sustava i čist zrak usredotočena je na strategije i projekte vezane uz poboljšanje kvalitete zraka i tehnologije utemeljene na ugljenu koje su usklađene s dugoročnom vizijom EU-a za postizanje klimatski neutralnog gospodarstva.

Provode se i druge mjere putem inicijative o tranzicijskim regijama ugljena i regijama s visokim razinama emisija ugljika. Komisija radi na privlačenju međunarodnih ulagača kako bi se osiguralo financiranje projekata u ciljanim regijama ugljena. Primjerice, jedno takvo partnerstvo pokrenula je s američkim ulagačem Michaelom Bloombergom i Bloomberg Philanthropies.

Potpredsjednik Europske komisije za Energetsku uniju Maroš Šefčovič kaže da je cilj pozicionirati EU kao međunarodno središte stručnosti za regionalnu tranziciju te njegovati multilateralnu suradnju.

„Klimatske aktivnosti započinju u našim regijama”, kaže povjerenik Šefčovič. „Zbog toga smo pokrenuli strukturnu potporu za regije ugljena i regije s visokim razinama emisija ugljika – kako bismo podržali modernizaciju njihovih gospodarstava i popratili socijalne učinke tranzicije na niske razine ugljika. U pitanju su zdravlje ljudi, njihova radna mjesta te prilike za budućnost.”

Platformu za regije ugljena u tranziciji predvodi Glavna uprava za energetiku Europske komisije u bliskoj suradnji s Glavnom upravom za regionalnu i urbanu politiku i Glavnom upravom za istraživanje i inovacije koje supredsjedaju radnim skupinama.

Početakom 2019. bit će uspostavljeno Tajništvo zaduženo za inicijativu koje će osigurati alate, usmjeravanje i tehničku pomoć svim regijama ugljena i regijama s visokim razinama emisija ugljika širom EU-a pri razvoju i provedbi njihovih tranzicijskih strategija i vezanih projekata.

Financiranje tranzicijskih regija ugljena i regija s visokim razinama emisija ugljika dostupno je, primjerice, kroz kohezijsku politiku, Obzor 2020., program LIFE i Europski fond za prilagodbu globalizaciji. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2pZbfyV>

Ugljen u EU-u – snimka stanja

POTROŠNJA ENERGIJE

1990.
41 %
ugljena

2015.
16 %
ugljena

207 elektrana
na ugljen
u 21 zemlji EU-a

6 zemalja oslanja se na ugljen za najmanje **20 %** svoje energije (Bugarska, Češka, Njemačka, Grčka, Poljska i Slovačka)

128 rudnika u **12 zemalja EU-a** i **41 regiji**

185 000 Europljana izravno zaposlenih u rudarstvu

53 000 zaposlenih u elektranama na ugljen

215 000 neizravnih radnih mjesta ovisnih o djelatnostima povezanih s ugljenom

Izvor: Regije ugljena EU-a: mogućnosti i izazovi u budućnosti, Zajednički istraživački centar

Potporna kohezijske politike planinskim regijama, otocima i područjima s vrlo niskom gustoćom naseljenosti

Kohezijska politika posvećuje posebnu pozornost regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su planinske regije, otoci i područja s vrlo niskom gustoćom naseljenosti (članak 174. UFEU-a).

Regulatornim okvirom ESIF-a za razdoblje 2014. – 2020. utvrđuju se odredbe kao što je odstupanje od tematske koncentracije ili prilagodba stope sufinanciranja te se u njemu nudi nekoliko mogućnosti za bolje zadovoljavanje potreba tih područja i pružanje potpore njihovu potencijalu.

Za razdoblje 2014. – 2020. ukupno je 15 država članica u svojim programskim dokumentima (sporazumima o partnerstvu) istaknulo izazove s kojima se suočavaju zbog svojih otočnih ili planinskih karakteristika ili karakteristika povezanih s vrlo niskom gustoćom naseljenosti. GU

REGIO pokrenuo je stručnu analizu kako bi se steklo dobro poznavanje načina na koji te države članice upotrebljavaju mogućnosti za pružanje potpore razvoju otoka, planina i područja s vrlo niskom gustoćom naseljenosti i jačaju taj razvoj putem kohezijske politike EU-a u programskom razdoblju 2014. – 2020.

Gilda Carbone, autorica „Stručne analize zemljopisnih specifičnosti planina, otoka i rijetko naseljenih područja – kohezijska politika 2014. – 2020.“, govori o najvažnijim zaključcima svojeg istraživanja koje je predstavila tijekom Europskog tjedna regija i gradova u Bruxellesu 2018.

Koji su pristup države članice odabrale kako bi se posvetile područjima sa zemljopisnim specifičnostima?

Proveli smo anketu s relevantnim upravljačkim tijelima u različitim državama članicama i zaključili da postoje različiti pristupi i stajališta. Svaka država članica drugačije je pristupila područjima sa

zemljopisnim specifičnostima: u obliku posebnih operativnih programa (OP) (npr. regionalni program južnih egejskih otoka u Grčkoj ili operativni program za Balearske otoke u Španjolskoj) ili dijelova opširnijeg programskog područja (npr. operativni program za Lotaringiju i masiv Vosges u Francuskoj).

Iako nisu uvijek izričito navedene u posebnom odjeljku sporazuma o partnerstvu i operativnom programu, specifične potrebe tih područja općenito su uzete u obzir i riješene u programskim dokumentima. Također, u pojedinim slučajevima upotrijebljeni su integrirani teritorijalni alati.

Koji su glavni izazovi utvrđeni u odnosu na planinske regije, otoke i područja s vrlo niskom gustoćom naseljenosti?

Očuvanje i zaštita okoliša općenito su ključan prioritet za područja sa zemljopisnim specifičnostima. Jedan od glavnih izazova jest postići dobru uravnoteženost

između ekološke i resursne učinkovitosti s jedne strane te socioekonomskih čimbenika za rast i razvoj s druge.

Ostali važni sektori intervencija jesu fizička i digitalna povezivost, bolji pristup javnim uslugama i energija iz obnovljivih izvora.

Kako su države članice iskoristile mogućnosti koje se nude u sklopu regulatornog okvira za razdoblje 2014. – 2020. za kohezijsku politiku?

Mogućnosti koje su ponuđene u okviru uredbi o ESIF-u za razdoblje 2014. – 2020. bile su slabo iskorištene (tj. odstupanje od tematske koncentracije, prilagodbe stope sufinanciranja itd.). Te su odredbe upotrijebljene u vrlo ograničenoj mjeri i činile su se nepotrebnima (tj. povećane stope sufinanciranja vode do manjeg ukupnog ulaganja na nacionalnoj razini).

Posvećivanje pozornosti područjima sa zemljopisnim specifičnostima donekle je bilo osigurano u fazi provedbe na druge načine, kao što je dodjeljivanje dodatnih bodova projektima usmjerenima na ta područja u fazi odabira (tj. Italija, operativni program za regiju Furlanija-Juljska krajina). Također smo utvrdili neke dobre primjere uspostavljanja posebnih financijskih instrumenata (npr. nacionalni financijski instrument uspostavljen za otok Bornholm u Danskoj ili financijski instrument kojim upravlja društvo Almi Invest u Švedskoj) i osmišljavanja integriranih lokalnih strategija usmjerenih na posebna pitanja također povezana s otocima, planinskim regijama i područjima s vrlo niskom gustoćom naseljenosti (npr. strategija Provere u Portugalu ili strategija za područja unutrašnjosti u Italiji)."

Postoje li kontinuitet i dosljednost između izrade programa i provedbe u trenutnom programskom razdoblju?

Prisutna je dovoljna razina kontinuiteta i dosljednosti od planiranja sporazuma o partnerstvu s izradom programa u okviru operativnog programa, ali ima prostora za poboljšanje, pogotovo kad je riječ o konkretnoj provedbi i pokretanju posebnih poziva za ciljane projekte u tim područjima.

Stručnom analizom također su utvrđeni projekti dobre prakse za svaku kategoriju područja (planinske regije, otoci i područja s vrlo niskom gustoćom naseljenosti) odabrani iz svih valjanih projekata operativnih programa koje su upravljačka tijela prijavila.

Koje su glave poruke za kohezijsku politiku za razdoblje 2021. – 2027. blisku područjima sa zemljopisnim specifičnostima?

Kohezijska politika trebala bi i dalje imati važnu ulogu u pružanju potpore planinskim regijama, otocima i područjima s vrlo niskom gustoćom naseljenosti. Područja sa zemljopisnim specifičnostima nisu jedna cjelina. Stoga pristup koji se temelji na mjestu definitivno pridonosi teritorijalnoj koheziji područja sa zemljopisnim specifičnostima jer se temelji na lokalnim i regionalnim potrebama, nadograđuje se na specifične jake strane tih područja i nastoji otkriti povezani potencijal.

Budući propisi trebali bi pružati fleksibilno, jednostavno okruženje koje pruža mogućnosti kako bi se zadovoljile potrebe i otklonili izazovi područja sa zemljopisnim specifičnostima. Postoji nekoliko načina zadovoljavanja potreba

tih područja (integrirana teritorijalna ulaganja, razvoj zajednice na lokalnoj razini, instrumenti financijskog inženjeringa, dodjeljivanje dodatnih bodova projektima na područjima sa zemljopisnim specifičnostima u fazi odabira itd.). Gdje postoji potreba, postoji i način!

Na temelju vašeg dugogodišnjeg iskustva s pitanjima regionalne politike što mislite koja su ključna pitanja koja bi mogla pomoći potencijalu tih područja?

Ključan je integrirani pristup, posebno na područjima sa zemljopisnim specifičnostima; intervencije mogu imati veći učinak ako se usredotočuju na različite, ali međusobno povezane sektore.

Razmjena dobrih praksi i znanja među zemljama i regijama koje se suočavaju sa sličnim izazovima (tj. otoci ili planinske regije) mogla bi pojednostavniti i povećati uspostavu ciljanih integriranih teritorijalnih strategija i financijskih instrumenata. Ključno je učenje od kolega.

Nadalje, programi u okviru Europske teritorijalne suradnje i makroregionalne strategije imaju važnu ulogu jer su mnogi teritoriji na granici zemalja EU-a što znači da bi koordiniran pristup definitivno donio dodanu vrijednost. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2ATUfgA>

ZABILJEŽENO FOTOAPARATOM

Konferencijski centar Square u Mont des Arts u Bruxellesu bio je središnje mjesto ovogodišnjeg događaja

Potpredsjednik Maroš Šefčovič i povjerenica Corina Crețu na događaju na visokoj razini: Energetska unija u pokretu – kohezijska politika podupire regije ugljena u tranziciji

EUROPSKI TJEDAN REGIJA I GRADOVA 2018.

Zahvaljujući više od 6000 sudionika i 300 partnera koji predstavljaju više od 140 regija i gradova iz cijele Europe, ovogodišnji Europski tjedan regija i gradova pokazao se jednim od najuspješnijih. Slijede fotografije brojnih događaja, radionica, izložbi i prezentacija koje su pridonijele raspravi o ulozi snažne kohezijske politike u rješavanju budućih izazova u EU-u.

SAZNAJTE VIŠE

https://europa.eu/regions-and-cities/_en

2019.

Datumi Europskog tjedna regija i gradova 2019. sada su potvrđeni : **7. – 10. listopada 2019.**

Za 17. izdanje događaja **#EURegionsWeek** partneri se pozivaju na dostavljanje **prijedloga** za sesije (radionice, razgovori Regio, participativni laboratoriji ili prezentacije nakon kojih slijede pitanja i odgovori) i/ili izložbe i moguće degustacije u selu Agora. Prijave je moguće slati od **30. siječnja do 29. ožujka 2019.**

Za 12. izdanje nagrada **Regiostars bit će prihvaćeno do pet nominacija po programu**, neovisno o kategoriji. Povjerenica Crețu otvorit će natjecanje **19. veljače** zajedno s povjerenikom Andriukaitisom. Rok za prijave: **9. svibnja.**

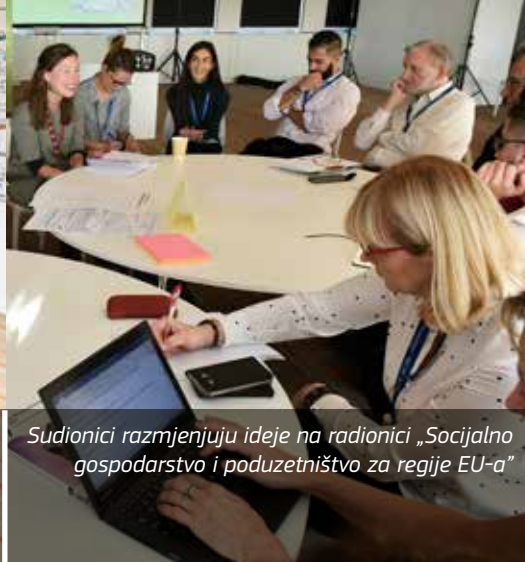
Treće izdanje programa **#Youth4Regions** započet će **8. travnja** za studente novinarstva ili one koji su nedavno diplomirali. Rok za prijavu je **sredina srpnja.**

Pretplatite se na bilten za najnovije informacije: https://europa.eu/regions-and-cities/home_en

Kratki predah od radionice o „Budućnosti zdravlja u Europi“

Sudionici razmjenjuju ideje na radionici „Socijalno gospodarstvo i poduzetništvo za regije EU-a“

Mlađi sudionici sudjeluju u debati „Snaga sudjelovanja mladih u gradovima srednje veličine“

Kampanja #EUandME u središtu pozornosti s pet kratkih filmova o načinu na koji prava i pogodnosti EU-a poboljšavaju našu svakodnevicu

Središnja pozornica za dobitnike inicijative Urbane inovativne akcije koja gradovima osigurava resurse za financiranje njihovih inovativnih projekata

Povjerenica Crețu i članovi žirija iz 2018. aplaudiraju ovogodišnjim dobitnicima nagrada RegioStars

Nasmiješena lica članova portugalskog Centra za poslovne i zajedničke usluge, dobitnika nagrade RegioStars 2018. u kategoriji „Podrška pametnoj industrijskoj tranziciji“

Tijekom posjeta Greenbizzu sudionici uče više o dostupnim objektima i uslugama za podršku održivim gospodarskim projektima

Pogledajte sami: doživljaj izložbi o teritorijalnom razvoju iz prve ruke

URBACT u Urban Centreu s prostorom virtualne realnosti, uglom za upoznavanje i kazalištem na otvorenom

Kenneth iz Irske i Susann iz Estonije uspoređuju svoje avanture u sklopu projekta Road Trip

Anthony Gardner, nekadašnji američki ambasador u EU-u, zatvara vrlo uspješan Europski tjedan regija i gradova u stilu

Kada kreatori kohezijske politike susretnu mlade istraživače

Wolfgang Petzold i Madeleine Nygrund izvješćuju o 6. Master Classu o kohezijskoj politici EU-a na Europskom tjednu regija i gradova 2018. održanom u Bruxellesu od 8. do 11. listopada.

„Visoka vrijednost Master Classa dobivanje je predodžbe o institucijama i njihovu radu, upoznavanje s predstavnicima institucija EU-a i problemima kojima se bave i na koji način. Ovo je zaista jedinstvena prilika u mnoštvu postojećih doktorskih studija.” Ovaj citat, čiji je autor jedan od 30 studenata na doktorskom studiju i znanstvenih novaka koji su pohađali nedavni Master Class o kohezijskoj politici EU-a, vrlo dobro sažima cilj ovog jedinstvenog formata koji se već šest godina održava u sklopu događaja #EURRegionsWeek.

Mjerenje utjecaja kohezijske politike EU-a od tada je načelo njezina oblikovanja. Stoga ne čudi da su svake godine otprilike 800 od 6 000 sudionika Europskog tjedna regija i gradova istraživači. To tjedan čini jednim od najvećih godišnjih okupljanja akademika na području urbane i regionalne politike na svijetu. Osiguravanje pristupa kreatorima kohezijske politike EU-a u Bruxellesu za najnaprednije studente bila je osnovna ideja koncepta Master Class.

Koncept je uspostavljen 2013. kada su Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije i Europski odbor regija (OR) udružili snage s Udrugom regionalnih studija (RSA). Od 2015. godine Europsko udruženje za regionalna istraživanja (ERSA), Udruga europskih škola planiranja (AESOP) i Služba Europskog parlamenta za istraživanja (EPRS) pridružili su se konzorciju organizatora.

Izvrсна prilika

Do početka svibnja svake godine između 80 i 120 kandidata natječe se za sudjelovanje u petodnevnom događaju. Moraju biti studenti doktorskih studija ili docenti i moraju poslati prijedlog rada, čiju konačnu verziju predstavljaju za debatu tijekom Master Classa. U Master Classu je od 2013. sudjelovalo 180 osoba, a među njima je provedena anketa koja je potvrdila da najviše cijene priliku za bolje razumijevanje institucija EU-a i mogućnost da postanu dio međunarodne istraživačke zajednice. Bivši studenti Master Classa zajedno su objavljivali članke i knjige i nastavili karijeru kao docenti ili istraživači u međunarodnim projektima.

Wolfgang Petzold

Zamjenik direktora Europskog odbora regija

30 studenata doktorskih studija i znanstvenih novaka koji su pohađali Master Class 2018. dolaze iz 13 država članica EU-a i dvije zemlje koje nisu članice EU-a (Albanija i Sjedinjene Države). Njihovi radovi, sažeti u (neobjavljenoj) „knjizi” od 334 stranice, fokusirani su na tri teme: (1) preoblikovanje upravljanja i institucionalnih odnosa; (2) teritorijalna kohezija i suradnja i (3) učinkovitost politike kao odgovor na razvojne izazove za europske regije. Dobili su povratne informacije od 12 sudionika u raspravi iz Europske komisije, Europskog parlamenta i Odbora regija tijekom zasjedanja početkom tjedna.

Sveobuhvatna agenda

Naknadne sjednice, tribine, sastanci *world café* i neformalni razgovori omogućili su susret s 30 kreatora politika EU-a, dužnosnika i renomiranih akademika. Jedna od istaknutih tema bila je panel-debata o budućnosti kohezijske politike EU-a s Iskom Mihajlovom, zastupnicom Europskog parlamenta i predsjednikom Odbora za regionalni razvoj, Marcom Lemaîtreom, generalnim direktorom Glavne uprave REGIO, i Johannesom Rossbacherom, trenutačnim predsjedavajućim Radne skupine za strukturne mjere Vijeća EU-a. Debatu je moderirao profesor John Bachtler, direktor Centra za istraživanje europskih politika u Glasgou i Delftu, a obuhvatila je dinamiku pregovora

Madeleine Nygrund

Administrator u upravi za komunikaciju,
Europski odbor regija

o propisima za razdoblje od 2021. do 2027. i ulogu dokaza i istraživanja u tom kontekstu. Na ostalim su sesijama sudionici mogli raspravljati o radu Službe Europskog parlamenta za istraživanja (EPRS) i izazovima međunarodnih istraživačkih projekata. Polovica svake sesije obično je posvećena debati i interakciji kako bi se izbjegla preopsežna jednosmjerna komunikacija.

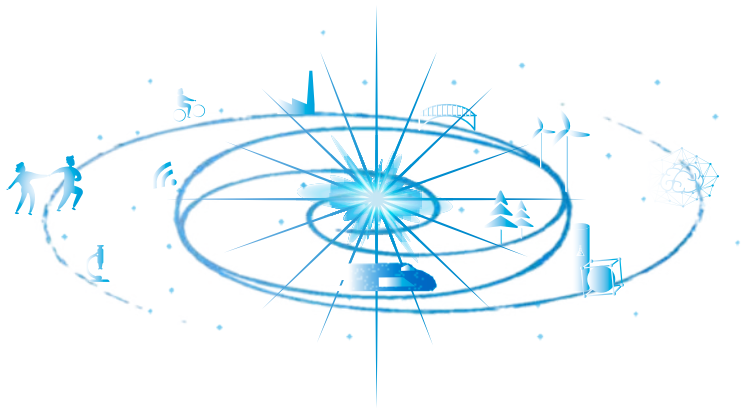
Pri ocjenjivanju Master Classa sudionici su bili vrlo pozitivni u procjeni programa, organizaciji i važnosti tečaja za njihove buduće karijere. Posebno su cijenili susret s predstavnicima institucija EU-a i učenje o vezama između istraživanja, uključujući i vlastitih, i kreiranja politike.

Zaključno, Master Class jedinstveni je format koji okuplja visoko motivirane mlade istraživače i međuinstitucionalnu zajednicu zainteresiranih kreatora politika, dužnosnika i akademika. To je dugoročno ulaganje koje pridonosi kvaliteti istraživanja o kohezijskoj politici EU-a. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2DQ1fQ>

RegioStars 2018.

Nagrade Europske komisije RegioStars ponovno su pod svjetla reflektora stavile neke od najinovativnijih projekata europskih regija. Dobitnike je objavila povjerenica Crețu na spektakularnoj svečanosti u Bruxellesu 9. listopada u sklopu Europskog tjedna regija i gradova 2018. Nagrade su se dodjeljivale u pet kategorija: industrijska tranzicija, gospodarstvo s niskim udjelom ugljika, pristup javnim uslugama, izazovi migracije i kulturna baština. Još veće uzbuđenje osiguralo je proglašenje šestog dobitnika koji odabran javnim glasovanjem među 21 finalistom.

Ruralno gospodarstvo prelazi na visoku tehnologiju, Fundão, Portugal

Zahvaljujući projektu Centra za poslovne i zajedničke usluge (CNSP) mali ruralni grad Fundão privlači ulaganja, stvara radna mjesta i promiče inovacije. Grad je razvio poslovni centar, potporu za usvajanje vještina i poduzetništvo na temelju informacijske tehnologije za obrazovanje (TICE). Rizik s visokom tehnologijom isplatio se. Centar je privukao 14 specijaliziranih tvrtki, stvarajući 500 radnih mjesta za visokokvalificirane radnike, te generirao 68 start-upova i 200 privatnih investicijskih projekata u različitim sektorima, starim i novim.

Od siromaštva do bogatstva uz pomoć recikliranja, Helsinki-Uusimaa, Finska

Sustav demonstracije procesa razvijen u projektu TeKiDe reciklira tekstilni otpad na osnovi pamuka u nova vlakna. U pokušajima ova je demonstracijska platforma pretvorila stare pamučne tkanine u vlakna slična viskozi. Vlakna su bila dovoljno visoke kvalitete za upotrebu u haljini za nacionalnu svečanost. U budućnosti će demonstracijska platforma pomoći ubrzati razvoj održivih procesa za regeneraciju celuloznih vlakana i riješiti probleme vezane uz recikliranje i preradu otpadnog tekstila.

Gradski pilot-projekt socijalnog stanovanja, Ostrava, Češka

Grad Ostrava pokrenuo je pilot-sustav socijalnog stanovanja za osobe koje nemaju pristup privatnom smještaju jer Češka nema nacionalni zakon o socijalnom stanovanju. U suradnji s gradskim četvrtima uspostavljeni su postupci za podnošenje zahtjeva za socijalno stanovanje i procjenu manjka stambenog prostora. Stanari, po potrebi, dobivaju potporu socijalnih službi. Dosada su u sklopu projekta obitelji smještene u 105 stanova – 5 stanova za one u nuždi i 100 socijalnih stanova – uz povratne informacije stanara u cilju optimizacije sustava.

Povećan pristup velškoj baštini, Nant Gwrtheyrn, Wales

Projektom obnove moderniziran je velški jezični centar u napuštenom kamenolomu iz 19. stoljeća u selu Nant Gwrtheyrn za izradu popularnog centra za velšku baštinu i turizam. Novi pristupni put, prostorije za učenje jezika, obrazovni centar, kafić i blagovaonica te renovirani turistički smještaj dočekuju goste na živopisnom obalnom području tijekom cijele godine. Nant Gwrtheyrn sada zapošljava više od 30 ljudi i ima više od 50 000 posjetitelja godišnje, s prometom od više od 1,7 milijuna EUR u 2018. godini.

One-stop shop za integraciju izbjeglica, Murcia, Španjolska

Regionalni centar za zapošljavanje i osposobljavanje Murcije uspostavio je protokol za rad s četiri nevladine organizacije kao pomoć u integraciji izbjeglica. Protokolom se koordiniraju službe za zapošljavanje, socijalne službe i nevladine organizacije za učinkovitiju i potpuniju potporu izbjeglicama kako bi postale neovisni članovi lokalnih zajednica. Izbjeglice dobivaju personalizirane savjete, obuku i nastavu jezika kako bi im pomogli u traženju posla i stvaranju novih života u procesu koji ima za cilj minimizirati stres i povećati šanse za uspjeh.

Oživljavanje povijesti porculana Ílhava, Ílhavo, Portugal

Porculan je važan dio industrijskog naslijeđa Ílhava uz tvornicu porculana Fábrica da Vista Alegre koja postoji od 1842. godine. Ovim je projektom muzej Vista Alegre obnovljen i proširen kako bi bolje pokazao njegovu industrijsku povijest i jedinstvenu zbirku od više od 30 000 komada porculana iz 19. i 20. stoljeća. Muzej je sada gotovo 20 puta veći od svoje izvorne veličine, dok su obližnja kapela i kazalište obnovljeni kako bi ugostili kulturna i privatna događanja, potičući turizam u regiji.

KLJUČ USPJEHA

Dobitnici su bili održivi, integrirani projekti osmišljeni uz sudjelovanje zajednice ili dionika. Kao rezultat toga, mnogi su bili toliko uspješni da se inicijative integriraju u nacionalnu javnu politiku ili jačaju ugled njihovih regija. U projektima čiji je cilj obrnuti negativne trendove, važna je bila i inovacija – bilo u razvoju novih razloga zašto bi netko posjetio kulturno mjesto ili u pronalasku rješenja za tehničke probleme.

”Riskirajte i pronadite rješenja.”

TeKiDe, Finska

”Sudjelovanje zajednice ...
znatno je pridonijelo
našem uspjehu.”

Centar za poslovne i zajedničke usluge,
Fundão, Portugal

UTISCI S NAGRADA

Prije svega projekti su posvjedočili na koji su način europski fondovi utjecali na zajednice i rješavali različita pitanja. Nagrade su također bile prilika za stjecanje novih znanja o drugim regijama i pronalazak rješenja za druge probleme. Dobitnici su uživali u kreativnoj atmosferi večeri, gdje su dijelili ideje, iskustvo i spremnost na izgradnju novih stvari. Dodjelu su napustili s ojačanim mrežama iz širokog kruga sudionika i potaknuti da nastave s radom.

”Bilo je uzbudljivo upoznati ljude
iz cijelog EU-a koji su suočeni sa
sličnim izazovima.”

Nant Gwrtheyrn, Wales, Ujedinjena Kraljevina

”Sada smo vidjeli kako su se europski fondovi pretvorili u opipljive stvari s pozitivnim učinkom.”

Grad Ostrava, Češka

ŠTO DALJE?

Svi sudionici u projektima pozdravili su podršku i međunarodno priznanje Nagrada. Na osobnijoj su se razini mnogi osjećali počašćenima ovim znakom da Europska komisija cijeni njihov rad. Vidljivost kao rezultat tog priznanja olakšat će demonstraciju rješenja, promicanje aktivnosti i dovest će do novih mogućnosti, uključujući nove partnere, kažu dobitnici. Raduju se daljnjem rastu svojih aktivnosti za održivu, prosperitetnu budućnost.

”Nagrada daje važnost [našim] naporima da se suočimo s izazovom migracije.”

Regionalni centar za zapošljavanje i osposobljavanje
Muricije, Španjolska

”Osvajanje nagrade po izboru publike ... motivirat će više ljudi da posjete Ílhavo.”

Općina Ílhavo, Portugal

MEDIJSKI PROGRAM YOUTH4REGIONS

Medijskim programom Youth4Regions podupire se razvoj sljedeće generacije novinara specijaliziranih za regionalnu politiku. Njime se te mlade Europljane potiče da izvješćuju o projektima koje financira EU.

Članak Anine Vontavon drugi je od četiri nagrađena teksta u blogerskom natječaju medijskog programa Youth4Regions za mlade novinare.

Kreativni duh inovacije među malim poduzećima

Iako trenutačno završava magistarski program europskih studija na Sveučilištu Ruhr

u Bochumu u Njemačkoj, Anina održava veze s domom. 25-godišnja novinarka piše za lokalne novine u Brizenu, njezinu rodnom gradu na sjeveru Italije. U budućnosti se nada da će izvješćivati o europskim pitanjima.

Poljoprivredno gospodarstvo traži nov način obrade svojih jabuka iz domaćeg uzgoja. Ovaj inovacijski proces, koji je uobičajen za velika poduzeća, obično se odvija iza zatvorenih vrata i općenito se povezuje s pozamašnim troškovima.

Uz globalizaciju i otvaranje tržišta posebice mala poduzeća često doživljavaju poteškoće u zadržavanju konkurentnosti. To može biti posebno problematično za regije poput Južnog Tirola: promatrajući dominantnu gospodarsku klimu u tom području, mala i srednja poduzeća (MSP) imaju posebno važnu ulogu. U Južnom Tirolu postoji gotovo 44 000 poduzeća, od kojih je 99,3 % MSP-ova. Zapošljavaju više od tri četvrtine južnotirolskih radnika u privatnom sektoru, a 2014. imali su ukupni prihod od 23,1 milijarde EUR.

Iz tog je razloga 2012. najveće trgovinsko udruženje u Južnom Tirolu „lvh - Wirtschaftsverband für Handwerker“ pokrenulo projekt Open Innovation South Tyrol u suradnji s inovacijskom agencijom Hyve AG iz Münchena. U sklopu projekta MSP-ovi

» Uz razmjerno minimalan trošak poduzeća, moguće je dobiti maksimalan broj ideja. »

moгу objaviti svoje ideje i povezane probleme na internet-skoj platformi kako bi pronašli rješenja uz pomoć ljudi izvan poduzeća. Cilj je podržati poduzeća tijekom svih faza inovacijskog procesa, bez obzira na to je li riječ o razmjeni ideja, provedbi ili potrazi za novim područjem primjene već dovršenog projekta.

Na regionalnoj razini namjera je stvoriti jednake gospodarske uvjete za mala poduzeća kakve imaju velike kompanije, a kako bi se uklonila bilo kakva neravnoteža. Pokazalo se uspješnim. Platforma već ima više od 2 700 registriranih članova: objavljeno je više od 1 600 ideja i više od 4 000 komentara te

održano 18 natječaja za ideje. Ono što se do sada postizalo samo u velikim inovacijskim centrima u SAD-u, sada djeluje i na regionalnoj razini – s ciljem suradnje na projektima stvorena je malena zajednica tražitelja ideja i kreativnih umova.

Koncept projekta Open Innovation South Tyrol radi na način sličan kao i većina portala društvenih medija: možete se registrirati na platformi i sudjelovati u natjecajima kako biste predstavili vlastite ideje. Uz razmjerno minimalan trošak poduzeća, moguće je dobiti maksimalan broj ideja. Osim provedbe projekta, pobjednici dobivaju i još jednu nagradu, obično u obliku vikend-boravka u nekom od wellness hotela Južnog Tirola ili neku drugu nenovčanu nagradu.

Projekt se financira iz javnog sektora. Open Innovation South Tyrol dio je Operativnog programa „Regionalna konkurentnost i zapošljavanje”, a time i dio Europskog fonda za regionalni razvoj. Tijekom razdoblja financiranja 2007. – 2013. 70 milijuna EUR iskorišteno je za podršku projektima, dok je za razdoblje 2014. – 2020. planirano 136 milijuna EUR. ■

U sklopu medijskog programa Youth4Regions budući novinari pohađaju obuke i rade tijekom Europskog tjedna regija i gradova u Bruxellesu. Evo kako su dvije mlade novinarke, Aurore Dessaigne i Iskra Tsankova, doživjele program.

Biti dijelom „Mjehurića EU-a”

Kažu da ako volite svoje zanimanje, nećete morati raditi niti dana u svom životu. Zbog Europskog tjedna regija i gradova shvatila sam koliko dinamično, zanimljivo i ispunjavajuće novinarstvo može biti kada ste dio zajednice strastvenih ljudi sličnih interesa. Maksimalno sam uživala u svakoj sekundi.

Dolazeći u Bruxelles na Europski tjedan regija i gradova nisam imala pojma što očekivati osim činjenice da ću kao mlada novinarka izvješćivati o događanju s više od 6 000 sudionika. Međutim, ispostavilo se da me čekalo mnogo više od toga. Na jednostavan sam način naučila mnogo o Europskoj uniji kao organizaciji te o kohezijskoj politici i regionalnom razvoju, zahvaljujući nevjerojatnim govornicima i sudionicima događanja. Zaprepastilo me kako uključivanjem u razgovore i s našim mentorima i s drugim novinarima počneš razmišljati izvan okvira i promatrati stvari iz drukčije perspektive.

S obzirom da sam rođena u Bugarskoj i živim ondje, definitivno mogu vidjeti rezultate projekata koje je sufinancirala Europska komisija od 2007. kada je Bugarska pristupila Uniji. Od najjednostavnijih stvari, kao što je financiranje izgradnje cestice između dva sela do izgradnje treće linije podzemne željeznice, može se lako reći da je politika regionalnog razvoja EU-a promijenila živote. Dok sam bila u Bruxellesu, bila sam u mogućnosti promatrati kako ta politika djeluje iznutra. Štoviše, prisustvovanjem dodjeli nagrada RegioStars, postala sam svjesna

inicijativa iz cijele Europe koje su također postigle značajne lokalne učinke. Stoga sam shvatila važnost ujedinjavanja oko ideja koje donose pozitivne promjene i njihova propagiranja.

Tijekom Europskog tjedna regija i gradova dojmio me se cjelokupan koncept natjecanja u sklopu medijskog programa Youth4Regions kojemu je cilj bio promicati razumijevanje kohezijske politike i regionalnog razvoja, no koji je prije svega nastojao okupiti mlade novinare oko zajedničke ideje.

Posjet timu EurActive i upoznavanje svih ljudi koji stoje iza takve globalne novinarske platforme usmjerili su me prema želji da usavršim svoje znanje o vanjskim poslovima i načelima novinarstva. Boraveći u uredništvu i slušajući o tome što znači biti novinar iz njihove perspektive osjećala sam se dijelom nečega velikog, zajednice ljudi iz različitih dijelova Europe koji imaju isti cilj – povesti društvo prema razumijevanju onoga što se događa širom svijeta i stvarati vijesti na kvalitetan način i bez cenzure.

Iskra Tsankova
Bugarska

Zaključno, najbolji način na koji mogu opisati svoje sudjelovanje u Europskom tjednu regija i gradova je kao da sam bila u „Mjehuriću EU-a” i iskusila brojne događaje kroz prizmu budućeg profesionalnog novinara. Bruxelles je prekrasan grad, no bez posjeta europskim institucijama i upoznavanja s njihovim načinom rada iznutra, koncept grada jednostavno nije potpun. A nakon boravka na Europskom tjednu regija i gradova definitivno mogu reći da sam u potpunosti shvatila ideju Bruxellesa. I oduševila me. ■

Nikada ne smijemo zaboraviti razlog zašto radimo

Na europski tjedan regija i gradova krenula sam uzburkanih misli. Nalazimo se u razdoblju sumnje, straha i razočarenja – ne samo europskim sustavom, nego i svijetom novinarstva. S europske strane političari u Bruxellesu nisu učinili dovoljno kako bi uvjerali građane i podcijenili su potrebu komunikacije s njima. S novinarske je strane polemiziranje postalo važnijim od javnog interesa. Posljedično, europski su političari, kao i novinari, izgubili građane. A nacionalisti i populisti morali su samo reći ono što su ljudi željeli čuti. To nam pokazuje koliko je važno nikada ne zaboraviti razlog našeg rada – građane.

28 zemalja, 28 perspektiva

Mislim da je najvažnija stvar koju moramo shvatiti to da se možemo izvući iz ovog razdoblja straha, ali samo svi zajedno – ne podijeljeni. Zbog toga mislim da su ovaj Europski tjedan regija i gradova i medijski program Youth4Regions bili vrlo značajni jer su novinari iz cijele Europe surađivali s europskim stručnjacima. Novinari očigledno moraju zadržati svoju neovisnost, ali to ne znači da ne smiju podijeliti svoja razmišljanja i zabrinutost s političarima.

Prije svega, susret s novinarima iz drugih zemalja otvara naše umove prema onome što moramo promijeniti ili poboljšati. Pokazuje nam više rješenja. Možemo zamisliti kako moramo raditi zajedno i kako možemo pomoći jedni drugima. Upoznala sam novinare iz Španjolske, Irske, Bugarske, Poljske, Italije i Njemačke. Primjerice, u Irskoj je glavna briga Brexit, u Italiji je to Matteo Salvini, u Poljskoj članak 7., u Francuskoj Marine Le Pen... sve europske zemlje suočene su s mnoštvom problema. A ako kao novinari želimo pojasniti te probleme našim građanima, prvenstveno moramo razgovarati jedni s drugima. I naravno, shvatiti što se događa u Europi općenito, ne samo u našoj vlastitoj zemlji jer je sve povezano.

Aurore Dessaigne
Francuska

Osvrt unatrag da bismo vidjeli budućnost

Budućnost su, očigledno, europski izbori 2019. Na svakoj konferenciji na kojoj sam sudjelovala, uvijek je bilo riječi o tome. Čak i među novinarima već razgovaramo o ovom velikom koraku prema budućnosti Europe. A većina nas nije baš optimistična. No iskreno, ako se osvrnemo na povijest Europe, EU se već suočio s nizom problema. Čak je i njegovo stvaranje utemeljeno na najstravičnijem ratu u povijesti.

Očigledno, nećemo čekati još jedan rat da bismo djelovali. Počinje sada. A novinari su dio tog izazova. To je nešto što sam također shvatila tijekom ovog Europskog tjedna. Pristup novinara građanima trebao bi biti više pedagoški. To znači da uvijek moramo prikazati sva lica problema, a ne samo ono najpopularnije. Moramo potaknuti debatu. Ne samo među intelektualcima, nego među svima.

Raditi za i sa sljedećom generacijom

Mladi ljudi: posljednja točka, ali ne i najmanje važna. Mislim da nova generacija ima drukčije stajalište. Zbog toga što je to generacija rođena s Erasmusom, novim tehnologijama koje brišu udaljenosti, jeftinijim prijevozom... sada je jednostavnije putovati Europom. Dakle, možda ta nova generacija može bolje razumjeti europske vrijednosti te što je moguće učiniti zahvaljujući EU-u.

Stoga, uz medijski program Youth4Regions, mladi ljudi imaju mogućnost ući u institucije EU-a. Mislim da bi EU trebao nastaviti ubrizgavati moć promjene u mlade ljude. Zato što god da se dogodi, bez obzira na ishod europskih izbora 2019., budućnost Europe su ti mladi ljudi. ■

Inicijativa „Interreg Volunteer Youth”

Postignuća i budući planovi

Zahvaljujući inicijativi Interreg Volunteer Youth (IVY) više od 200 mladih građana EU-a već je iskoristilo priliku volontirati u programima i projektima Interreg.

Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku Europske Komisije u suradnji s Europskim snagama solidarnosti, promiče inicijativu IVY, a njome upravlja Udruga europskih pograničnih regija (AEBR). Riječ je o iskustvu suradnje, demonstraciji solidarnosti i komuniciranju o kohezijskoj politici.

Martín Guillermo Ramírez, tajnik AEBR-a, o postignućima inicijative, njezinim prednostima i budućim planovima u nastajanju.

Inicijativa Interreg Volunteer Youth traje već više od 18 mjeseci. Koja su glavna postignuća i što inicijativu IVY čini tako posebnom?

Ključ jačanja solidarnosti unutar EU-a jest osvježavanje njegovih građana o njezinim prednostima i postignućima – ovdje inicijativa IVY ima posebnu ulogu. Od njezina pokretanja u ožujku 2017. više od 200 volontera sudjelovalo je u prekograničnim, transnacionalnim i međuregionalnim programima Interreg i srodnim projektima – njihov broj i dalje raste. Do danas je 34 programa i više od 80 projekata Interreg primilo volontere kako bi im pomogli ostvariti njihove ciljeve i osigurati veću vidljivost za Interreg.

Neformalne povratne informacije od programa i projekata domaćina pokazuju veću vidljivost i svijest o Interregu, teritorijalnoj suradnji i također EU-u, zbog njegova doprinosa europskim integracijama odozdo prema gore.

Inicijativa IVY ima za cilj povećati vidljivost prednosti kohezijske politike u lokalnim zajednicama i detaljnije upoznati korisnike s njima. Taj je cilj ostvaren i očituje se prema uspjehu profila na društvenim medijima @InterregYouth.

Zašto bi se mladi ljudi i organizacije domaćini trebali pridružiti inicijativi IVY? Koja je dodana vrijednost za jedne i za druge?

Takvo iskustvo povećava osjećaj volontera za europsku solidarnost, građanstvo i građanski angažman. Kada su upućeni u neku drugu europsku zemlju – ili kod kuće, ali u razmjeni iskustava s međunarodnim partnerima – volonteri inicijative IVY uče iz novih okruženja, doživljavaju raznolikost Europe i jačaju svoje znanje stranih jezika i komunikacijske vještine. Počinju se osjećati uključenima u izgradnju Europe, posebice kada pomažu u prekograničnim intervencijama kojima je cilj smanjenje prepreka i izgradnja povjerenja, ili kada izvješćuju o napretku takvog djelovanja.

Mlađe generacije organizacijama donose nove i svježije ideje, pristupe i perspektive. Primjerice, vješto korištenje društvenim

medijima danas ključno je za obraćanje širokoj publici i osvježavanje ljudi o tome kako njihove zajednice imaju koristi od financiranja iz EU-a. Oni među nama starije dobi vrlo dobro znaju da bi mlađi građani mogli bolje pomoći sa strategijom društvenih medija jer su to njihovi glavni komunikacijski kanali i sposobniji su upravljati tim novim „kodom“.

Gledajući u budućnost, što je sljedeće u svijetu inicijative IVY?

Zbog njezina uspjeha Europska komisija odlučila je produžiti inicijativu IVY do prosinca 2019. godine. Htjeli bismo da inicijativa postane trajna, povezana s Europskim snagama solidarnosti i integrirana u srž svih programa europske teritorijalne suradnje.

Tim zadužen za upravljanje inicijativom IVY osmišljava nove aktivnosti vezane uz ovu inicijativu, fokusirajući se na njezinu glavnu svrhu: promicanje socijalne dimenzije europske teritorijalne suradnje / Interrega i širenje vijesti o njenim koristima. Među ostalim zadacima volonteri inicijative IVY surađivat će s programom Interact koji financira EFRR u prikupljanju priča o Interregu na temelju posebno značajnih

projekata. Bit će obavljene pod naslovom „Priče o europskoj suradnji“. Glavni cilj jest nastaviti s podizanjem razine svijesti o Interregu, naglašavajući pozitivnu stranu EU-a (kohezijska politika), zahvaljujući intervjuima, privlačnom dizajnu i učinkovitoj, svježoj komunikaciji.

AEBR i Komisija trenutačno također istražuju dodatne ideje za veći angažman volontera i u drugim komunikacijskim aktivnostima. Volonteri znatno pridonose podizanju razine svijesti o kohezijskoj politici i stoga ne smijemo propustiti takvu priliku. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.interregyouth.com/>

Kada sam počela raditi kao pripravnica u uredu Zamjenika državnog tajnika za komunikaciju o kohezijskoj politici u Mađarskoj u trajanju od tri mjeseca, gotovo ništa nisam čula o regionalnim politikama, ali trebali su nekoga u komunikacijama, pa se to činilo kao dobra prilika. Drugi put kad sam se približila kohezijskoj politici bilo je tijekom iskustva u Europskim snagama solidarnosti u sklopu programa Interreg Central Europe. Mislila sam da je to znak. Da budem iskrena, većinu je vremena teško je vidjeti što se doista događa u briselskom mjhuriću, ali shvatila sam da su kohezijska politika i teritorijalna suradnja dio kreiranja politika u kojima relativno brzo možete vidjeti rezultate posla koji ste obavili. Svakome tko radi u politici ili vladi bit će poznat taj osjećaj jer smo skloni usredotočiti se na cijelu sliku pa je fantastično vidjeti da možemo napraviti stvarnu razliku u životu ljudi obavljajući svakodnevni posao. Osim toga, kao ključ neometane europske budućnosti vidim suradnju, a projekti Interrega najbolji su primjeri za to. Spomenula bih i znanje koje stječu kroz pilot-projekte jer dijeljenje informacija vidim kao glavnu točku razvoja.

Diana Zsoldos

Izjaviteljica inicijative IVY u zajedničkom tajništvu programa Interreg Central Europe

Natječaj EUSALP-a „Predstavite svoj projekt za EU”

Na ovogodišnjem forumu EUSALP-a u Innsbrucku, u Austriji, mladima (od 16 do 25 godina) je pružena mogućnost da „predstave” inovativne ideje za projekte publici koja se sastojala od više od 700 europskih, nacionalnih, regionalnih i lokalnih dionika. Od 17 prijavljenih projekata žiri je za sesiju predstavljanja odabrao njih pet.

Najbolja tri prijedloga osvojila su nagrade u vrijednosti od 5 000, 3 000 i 2 000 EUR.

1. „Alpine Ticket Network Meeting”

Članovi Vijeća mladih Cipra osvojili su prvu nagradu s prijedlogom koji se fokusirao na glavnu temu tirolskog predsjedanja: mobilnost. Njihov je cilj razviti zajedničko rješenje za javni prijevoz u alpskoj regiji, kojim će omogućiti prekogranično putovanje s jednom kartom po povoljnoj cijeni, čime se nastoje promijeniti navike putovanja ljudi. Sazivanje sastanka umrežavanja u cilju okupljanja glavnih dionika bit će prvi korak.

2. „Beehave”

Cilj projekta „Beehave”, koji vode dva mlada Talijana, jest kombiniranje gospodarske učinkovitosti i zaštite pčela s obzirom na to da su pčele sada posebno ugrožene u alpskoj regiji. Senzori na košnicama mjerit će njihovu temperaturu i vlažnost te pčelarima omogućiti praćenje kvalitete okoliša i zdravlja pčela te bržu reakciju.

3. „Magical Alps”

Ovaj projekt skupine 16-godišnjih austrijskih učenika poziva nas da istražimo legende i mitove alpske regije u okviru Europske godine kulturne baštine. Zbirka priča bit će dostupna putem web-mjesta i raznih drugih medija. Poslužit će kao alat za razmjenu s drugim školama i mještanima i vodit će ljude zainteresirane za posjet tim mističnim mjestima. ■

.....
SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2AVFNEO>

NOVOSTI [UKRATKO]

99 STVARI KOJE TREBA UČINITI U EUROPI – ALTERNATIVNI TURISTIČKI VODIČ

Fantastična mjesta za posjet, novi ljudi koje treba upoznati, skriveni dragulji, zabavne činjenice, nevjerojatna hrana i pametni savjeti za putovanje ono su što nudi novi internetski vodič za Europu.

Na temelju iskustava putnika u sklopu projekta Road Trip, „99 stvari koje treba učiniti u Europi” prilika je za stvaranje vlastite rute i otkrivanje kontinenta. Na web-mjestu roadtrip-project.eu možete odabrati svoje odredište, omiljenu vrstu putovanja i kreirati svoje vlastito putovanje!

Tijekom proljeća i ljeta 2018. četiri para putnika krenulo je na putovanje preko kontinenta kako bi istražili različite projekte i inicijative koje podržava EU. Luisa i Louis, Yldau i Fabian, Susann i Kenneth te Luna i Achilleas posjetili su 24 europske zemlje na četiri uzastopne rute: Mediteran (putevima korijena), Atlantik (putevima velikih istraživača), Dunav (putevima izvanredne prirode i zajedničkih resursa) i Baltik (putevi kroz vrijeme i prostor).

Drugo će izdanje projekta Road Trip započeti početkom proljeća 2019. Za više informacija pratite naše kanale društvenih medija.

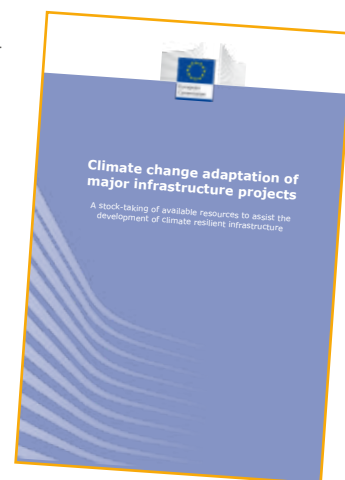
SAZNAJTE VIŠE

www.roadtripproject.eu
Facebook: Europe in my region
Instagram: euinmyregion

PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA U VELIKIM INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA

Budući da klimatske promjene zauzimaju visoko mjesto na agendi EU-a, na kraju 2016. Glavna uprava REGIO naručila je studiju o mapiranju dostupnih informacija o prilagodbi klimatskim promjenama u 28 država članica na razini projekata.

Studija predstavlja pregled raspoloživih resursa za pomoć u razvoju infrastruktura otpornih na klimatske promjene u skladu sa sedam kriterija (dostupnost podataka, smjernice, metodologije, alati, standardi dizajna, sustav i pravni okvir, institucionalni kapaciteti) i obuhvaća promet, širokopojasni pristup, urbani razvoj, sektore energije, vode i otpada.

Identificirani resursi nisu neiscrpni, ali predstavljaju pregled lako dostupnih materijala tijekom 2017. godine. Završno izvješće studije strukturirano je u dva glavna dijela: jedan opći i jedan o izvješćima zemalja koji također uključuje primjere projekata. Studija pokazuje da je velik broj resursa vezanih uz prilagodbu klimatskim promjenama na raspolaganju kreatorima infrastrukturnih projekata, dok istovremeno postoji nekoliko područja u kojima bi se daljnji resursi mogli učiniti dostupnijima.

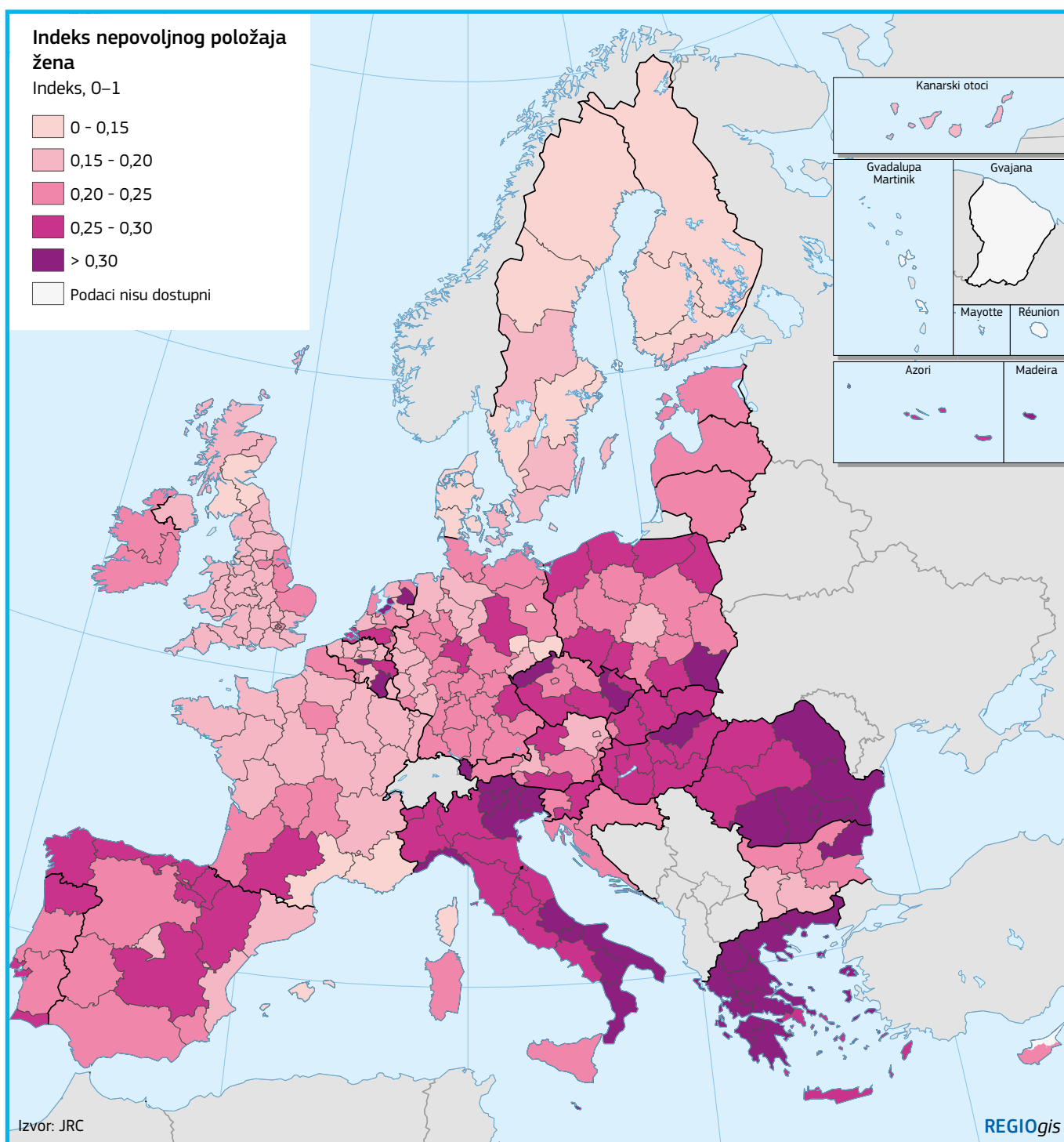
SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2Mpnbl5>

Novi alat za praćenje za mjerenje rodne ravnopravnosti u europskim regijama

Rodna ravnopravnost jedna je od temeljnih vrijednosti EU-a i mjerenje njezina napretka sastavni je dio učinkovitog kreiranja politika. Iako postoji nekoliko alata za praćenje napretka na razini zemlje, ne postoji instrument za bilježenje regionalnih razlika diljem Europe.

U postojećem regionalnom alatu za praćenje razvijeni su složeni indeksi kojima se nadopunjuje i podržava ovaj višestрани fenomen: indeks nepovoljnog položaja žena (FemDI) i indeks postignuća žena (FemAI). Na temelju prvog procjenjuje se nepovoljan položaj žena mjerenjem regionalnih razlika gdje su žene u lošijem položaju u odnosu na muškarce.

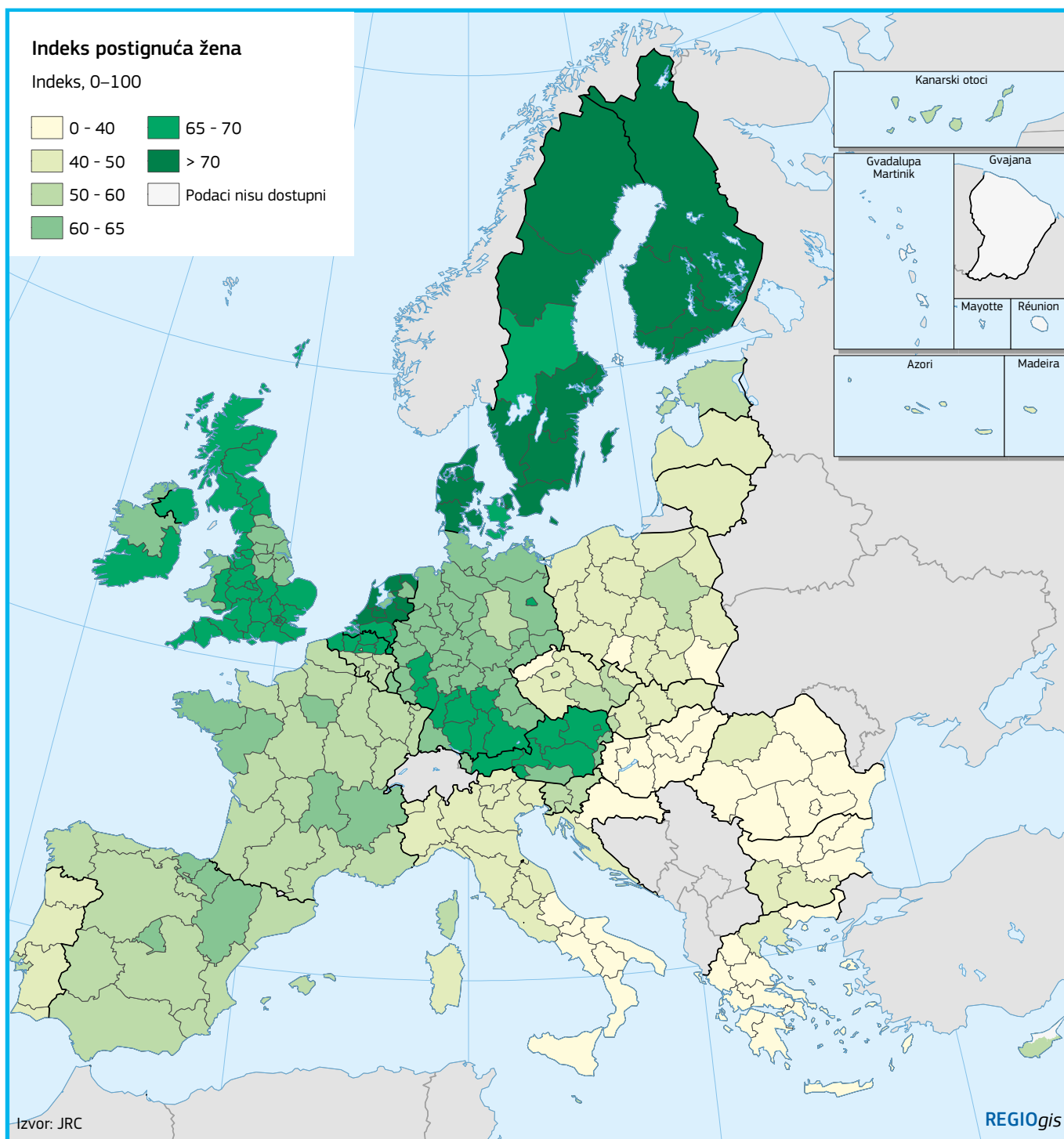
Drugim se mjeri razina postignuća žena u usporedbi s najboljim ženskim regionalnim učinkom u Europi. Kombinirajući ova dva indeksa možemo shvatiti rodnu ravnopravnost u različitim regijama i među državama članicama.

Europski regionalni alat za praćenje temelji se na sedam područja relevantnih za politiku EU-a: rad i novac, znanje, vrijeme, moć, zdravlje, sigurnost i zaštita te kvaliteta života. U domenama je organizirano i objedinjeno preko 30 pojedinačnih pokazatelja u sažetim mjerama rodne ravnopravnosti. Indeksima se mjeri nepovoljan položaj i postignuća žena u gotovo svim regijama 2. razine

prema NUTS-u (270 regija). Najnoviji dostupni podaci za pokazatelje dobiveni su iz statističkih podataka Europske unije o mikropodacima Istraživanja o dohotku i životnim uvjetima (EU SILC), Ankete o radnoj snazi Europske unije (EU LFS), Ankete o strukturi zarade (EU SES), EIGE-ove baze podataka o rodnoj statistici i mikropodataka Gallupove svjetske ankete. Većina točaka podataka dobivena je iz 2017.

SAZNAJTE VIŠE

<https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/>

Europska teritorijalna suradnja za kulturnu baštinu

Do danas se Europska teritorijalna suradnja (ETS) pokazala „prirodnim okruženjem” za uspješna ulaganja u kulturu. Suradnja u kulturi nije samo način za usklađivanje sinergija i poveznica preko granica i između zemalja, ili za olakšavanje procesa industrijske tranzicije i pametne specijalizacije, nego i alat za uspješnu promidžbu Europe kao odredišta usmjerenog ka svjetskim tržištima.

Suradnja u kulturi, kreativnim industrijama i umjetnosti može biti učinkovita jer postavlja čvrst temelj za suradnju zemalja i regija na učinkovit i održiv način. Zanimljivo je primijetiti da su **kulturna baština i umjetnost** u tekućem programskom razdoblju **druga najpopularnija tema u programima Interrega**. Trenutačno, i u razdoblju 2014. – 2020., **više od 9%** ukupnog proračuna Interrega već je uloženo u kulturne projekte, a dodatno se povećanje tog iznosa očekuje prije kraja ovog programskog razdoblja.

U prethodnom su programskom razdoblju, 2007. – 2013., ulaganja Interrega u kulturnu baštinu i umjetnost iznosila **10% od ukupnog proračuna Interrega** (1,2 milijarde EUR)¹.

Programi Interrega uspješni su inkubator za dobre projekte kulturne baštine kojima se promiče rast i stvaraju radna mjesta na održiv način. Programi se pokreću po logici lokalnih intervencija koja odražava specifične potrebe regija koje sudjeluju, kao što je, primjerice, primjena inovativnih rješenja i IKT-a u zapostavljenim i rubnim područjima. To se može dalje iskoristiti u procesu industrijske tranzicije u odnosu na kreativne industrije.

Interreg

Zapravo, Interreg je instrument s pristupom **odozdo prema gore** kojim se uspješno povezuju posebnosti različitih lokaliteta, regija i zemalja oko zajedničkih projekata. Svjedočenja brojnih partnera Interrega govore da zajednički projekti i djelovanja pojačavaju osjećaj pripadanja **zajedničkom europskom prostoru**.

Stoga je početkom **2018. kao Europske godine kulturne baštine (EYCH)** stvorena prilika i za upravljačka tijela Interrega i za korisnike programa Interrega da postanu dijelom EYCH-a sudjelujući u kulturnim inicijativama i događajima širom Europe. Nakon toga, upravljačka tijela Interrega mobilizirala su više od 100 projekata za koje se moglo prijaviti i osigurati oznaku EYCH.

¹) Podaci su preuzeti s web-mjesta Keep.eu (<https://www.keep.eu/keep/>): Keep je jedini izvor zbirnih podataka za projekte i korisnike programa prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje EU-a među državama članicama te između država članica i susjednih zemalja.

Suradnja među tim projektima ključna je kako bi se postigla vidljivost EU-a i kako bi mu se građani približili. Zbog toga je Europska komisija poduprla stvaranje e-knjige „Connecting cultures, connected citizens” sponzorirane **međuregionalnim programom Interact EFRR 2014. – 2020.** kako bi svim europskim građanima omogućila pristup kulturnim projektima Interrega u njihovim regijama. Financiranjem projekata u Europi i izvan nje važno je pokazati da europska suradnja djeluje posvuda.

E-knjiga donosi pregled prekograničnih, tranzicijskih i međuregionalnih projekata sufinanciranih iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR).

.....

Projekt „Industrijska baština” financiran iz programa Interreg A CBC za razdoblje 2014. – 2020. Estonija – Latvija

Sa sredstvima EU-a u iznosu od 0,98 milijuna EUR cilj ovog projekta na granici Estonije i Latvije jest pokazati industrijsku baštinu obiju zemalja razvojem turističkih ruta kroz razne stare mlinove, hidroelektrane, tvornice, željeznice, svjetionike pa čak i vodotomjeve. Industrijska baština kao izvor turizma nije standard u Latviji i Estoniji. Međutim, razvoj zajedničke mreže lokacija industrijske baštine u obje zemlje diverzificirat će postojeći turizam i privući više posjetitelja u obje regije.

Projekt „Živuci arhivi” financiran iz programa IPA prekogranične suradnje (CBC) za razdoblje 2014. – 2020. Mađarska – Srbija

Radom uz vanjske granice EU-a, projekt povezuje Mađarsku i Srbiju u suradnji na očuvanju starina. Sufinanciran s 0,17 milijuna EUR iz EFRR-a projektom se promiče sinergija između istraživača, arhivista, etnografa i antropologa obiju država, štiteći europsku baštinu.

Projekt „BLUEMED” financiran iz programa INTERREG VB Mediteran za razdoblje 2014. – 2020.

S 2,38 milijuna EUR iz EFRR-a cilj ovog projekta jest planirati, testirati i koordinirati podvodne muzeje, ronilačke parkove i centre za osvježavanje znanja za potporu održivog i odgovornog razvoja turizma i promicanje plavog rasta u obalnim područjima i na otocima Mediterana.

Makroregionalne strategije (MRS) za suradnju u području kulture

Četiri MRS-a: Strategijama EU-a za regiju Baltičkog mora (EUSBSR), za dunavsku regiju (EUSDR), za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) i za alpsku regiju (EUSALP) podržana su ulaganja u kulturu putem relevantnih platformi. Kao prioritet, MRS-ovima je već uspostavljen politički okvir ne samo za programe Interrega, nego i za nacionalne, regionalne i sektorske programe kao i izravna i privatna ulaganja EU-a.

Zbog njihova holističkog pristupa, MRS-ovi potvrđuju jasnu europsku dimenziju kulturne baštine istaknutu u različitim politikama EU-a, kao što su regionalni i urbani razvoj, turizam, obrazovanje i zapošljavanje, pomorstvo, istraživanje i inovacije.

Osim toga, njihovo se područje primjene povećava kada je u pitanju suradnja s trećim zemljama. To je slučaj s EUSAIR-om i EUSDR-om u sklopu kojih su već razvijeni projekti sa Zapadnim Balkanom, Ukrajinom i Moldavijom. Nadalje, EUSBR-om i EUSALP-om stvorene su sinergije sa zemljama Europskog gospodarskog prostora.

MRS-ovima se **aktiviraju postojeće strukture**, poput kreativnih mreža i platformi za kulturnu baštinu, za zajednički rad na razvoju procesa, projekata, razmjene najboljih praksi i uzajamnog učenja. Primjerice, EUSDR-om je olakšana razmjena znanja na području „prilagodljive prenamjene građevina kulturne baštine” putem projekta Platforma dunavske kulture – kreativni prostori 21. stoljeća². EUSBSR-om je uspostavljena mreža za pojednostavnjenje dijaloga među mladima: Dijalog mladih Baltičkog mora³. Nadalje, u alpskoj je regiji uspostavljena platforma za novoosnovana poduzeća i transfer tehnologije u inovacijskim ekosustavima⁴.

MRS-ovima se također podržavaju **izravan i neizravan društveni i gospodarski potencijal** koji kulturna baština može značiti regijama EU-a, financirajući kreativne sektore i podržavajući mala i srednja poduzeća povezana s održivim i odgovornim turističkim poduzećima. Primjerice, imenovani dužnosnici iz ministarstava kulture u zemljama EUSAIR-a prepoznali su **EUSAIR-ovu cestu maslinovih stabala** kao najbolji projekt relevantan za razvoj njihove regije. Vijeće Europe razvit će i akreditirati tu cestu kulture u okviru projekta

Routes 4 U⁵ koji financira EU, a kojem je cilj stvoriti slične projekte za sve makroregije i promovirati ih kao **europsko odredište na udaljenim turističkim tržištima**. Njegov je fokus uglavnom na poticanju održivih turističkih MSP-ova i pametnom poduzetništvu.

EYCH 2018. i nakon toga...

Nema sumnje da bi inicijative u sklopu EYCH-a koje poduzima Europska komisija, preciznije Glavna uprava REGIO i Glavna uprava za obrazovanje, mlade, sport i kulturu (EAC), trebalo pojačati i nastaviti i tijekom sljedećih godina. U prijedlogu za razdoblje nakon 2020. za europske strukturne i investicijske fondove kulturna je politika otvorena prema ulaganjima, posebice u sklopu cilja politike 5: „**Europa bliža građanima kroz održivi i integrirani razvoj urbanih, ruralnih i obalnih područja i lokalnih inicijativa**”. Međutim, ulaganja u kreativne industrije mogu se svesti i pod CP 1: „**Pametnija Europa kroz promociju inovativnih i pametnih gospodarskih transformacija**” te CP 3: „**Povezanija Europa kroz poboljšanje mobilnosti i regionalnu povezivost IKT-a**”.

MRS-ovima se definitivno potiče i olakšava suradnja među zemljama i regijama u sektoru kulture i kreativnom sektoru. To odražava strateške ciljeve **Nove europske agende za kulturu⁶** koju je Europska komisija objavila 22. svibnja 2018.: a) iskorištavanje moći kulture za socijalnu koheziju i dobrobit; b) podržavanje kreativnosti utemeljene na kulturi u obrazovanju i inovacijama te za radna mjesta i rast i c) jačanje međunarodnih kulturnih veza.

Glavna uprava REGIO trenutačno s Glavnom upravom EAC izrađuje novi Europski akcijski plan za kulturnu baštinu, a s Glavnom upravom za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo i MSP-ove (GROW) radi na inovativnim rješenjima koja se odnose na kreativne industrije. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2Mmloxn>

2) <https://bit.ly/2UbMJph>

3) <http://www.cbss.org/regional-identity/baltic-sea-youth-dialogue/>

4) <https://bit.ly/2riEzys>

5) <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/eu-jp-2017-20>

6) <https://bit.ly/2T6ZKQ5>

U okviru Europskog tjedna regija i gradova 2018. radionicom Coop Cult and Succeed – EYCH 2018 istaknuta je sinergija među kulturnim, turističkim, industrijskim i regionalnim politikama EU-a.

MICHEL MAGNIER

Direktor za kulturu i kreativnost (Glavna uprava EAC) zadužen za Europski tjedan regija i gradova 2018.

„Godina 2018. odredila je dobar tempo za kulturu na razini EU-a i globalno. Nova europska agenda za kulturu pokrenuta je u svibnju 2018., a nakon nje uslijedio je Europski akcijski plan za kulturnu baštinu. U prvoj polovici 2018. godine gotovo 6500 događaja obilježeno je s EYCH 2018 u Europi i izvan nje na kojim je sudjelovalo gotovo pet milijuna ljudi.“

SLAWOMIR TOKARSKI

Direktor za inovacije i naprednu proizvodnju (Glavna uprava GROW)

Slawomir Tokarski analizirao je utjecaj industrijske transformacije u području kulture i kreativnih industrija. „Kultura povezuje ljude i pomaže im da dijele zajedničke vrijednosti. Uspješnim lancima vrijednosti EU-a i povezivanjem klastera mogu se stvoriti prilike za kulturne i kreativne sektore i, istovremeno, potaknuti proces industrijske transformacije.“

LENA ANDERSSON PENCH

Direktorica za Europsku teritorijalnu suradnju, makroregije, Interreg i provedbu programa (Glavna uprava REGIO)

Lena Anderson Pench naglasila je svoj stav: „Interregom i MRS-ovima promiču se kultura i kreativnost s ciljem stvaranja radnih mjesta i rasta.“

KAI HUOTARI

Generalni direktor kreativnog međunarodnog središta Kaapelitehdas, najvećeg kulturnog centra Finske

U Kaapeliju naša je izjava o misiji „kultura život čini boljim“. Zahvaljujući našem glavnom kulturnom projektu Creative Lenses naučili smo da nas prelaženje granica čini jačima kao kulturnim organizacijama.“

PANORAMA
pozdravlja vaše
priloge!

Rubrika Svojim riječima časopisa *Panorama* u kojoj dionici na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini navode svoja postignuća za razdoblje 2014. – 2020. i dijele svoja stajališta o tekućim i ključnim raspravama o kohezijskoj

politici nakon 2020. godine. *Panorama* pozdravlja priloge na vašem jeziku koje možemo objaviti u narednim izdanjima. Obratite nam se na adresu regio-panorama@ec.europa.eu za dodatne informacije o smjernicama i rokovima.

Kohezijska politika ključna je za poljske regije

Iskustvo poljskih regija u području upravljanja europskim fondovima opsežno je i jedinstveno u Europi. Kao dio dviju financijskih perspektiva EU-a (2007. – 2013. i 2014. – 2020.) poljske regije upravljaju s 53 milijarde EUR u okviru regionalnih operativnih programa.

Zahvaljujući strukturnim fondovima Poljska je ostvarila izniman napredak tijekom tog razdoblja, posebice kada su u pitanju rast BDP-a, povećanje stope zaposlenosti i smanjenje socijalne isključenosti. Regije su svjesne da svoj uspješan rast duguju kohezijskoj politici. Ulaganje na temelju dugoročnog razvoja još nije dovršeno, što znači da su nastavak i jačanje snažne kohezijske politike nakon 2021. ključni za poljske regije.

Primijetili smo da novi prijedlog vezan uz višegodišnji financijski okvir EU-a djeluje pomalo razočaravajuće, barem kada je u pitanju kohezijska politika. Iako EK ima mnogo dokaza i iako analize i istraživanja potvrđuju protuciklički karakter te politike kojom se potiču rast i jedinstvo, predložila je znatno smanjenje financijske dimenzije te politike.

Predstavnici svih poljskih regija susreli su se s direktorom Glavne uprave REGIO Marcom Lemaîtreom u lipnju 2018. Predstavili su svoje povratne informacije o zakonodavnom paketu za kohezijsku politiku nakon 2020. Po mišljenju poljskih regija prijedlog EK-a vezan uz to pitanje uključuje brojne pozitivne elemente, točnije: 1. Fokus na promicanje pet ključnih ciljeva politike, što politiku čini jednostavnijom no što je bila u financijskoj perspektivi za razdoblje 2014. – 2020.; 2. Zadržavanje sedmogodišnjeg vremenskog okvira kao programskog razdoblja; 3. Suzdržavanje od sudjelovanja u procesu određivanja institucija uključenih u provedbu projekta; 4. Unošenje fleksibilnosti u prijenos odobrenih sredstava između prioriteta u pojedinom programu bez potrebe za službenim odobrenjem EK-a i 5. Snažan fokus na podršku instrumentima teritorijalnog rasta.

Međutim, postoje određeni nedostaci u prijedlogu EK-a, uključujući: 1. Neopravdani prijedlog za smanjenje resursa kohezijske politike koji su zaslužni za ključne infrastrukturne projekte u Europi i uvelike pridonose ubrzanju konvergencije najslabijih gospodarstava EU-a; 2. Smanjenje resursa kojima se upravlja na razini EK-a, što je suprotno ideji provedbe kohezijske politike bliže građanima; 3. Neuključivanje Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni

Tomasz Hanzel
Zamjenik voditelja Odjela za koordinaciju operativnih programa, Opolska regija, The South Poland House, Bruxelles

razvoj u prijedlog opće uredbe, što će usporiti koordinaciju intervencije EFRR-a, ESF-a, KF-a i EPFRR-a u ruralnim područjima; 4. Slabljenje koordinacije između EFRR-a i ESF-a (stvaranje novog Europskog socijalnog fonda, tj. ESF+ i njegovo izuzeće od određenih odredbi u općoj uredbi) i 5. Prijedlog za smanjenje stope sufinanciranja sredstvima EU-a na 70% (za najnerazvijenije regije), što će posljedično usporiti provedbu projekta uglavnom za NGO-e i lokalne vlasti. ■

**SOUTH
POLAND
HOUSE**
IN BRUSSELS

Osvrt finskih općina i regija na kohezijsku politiku

Dugoročni je cilj kohezijske politike smanjenje teritorijalnih razlika, stvaranje održivog rasta i jačanje socijalne uključenosti. Instrumenti kohezijske politike potaknuli su rast te povećali zaposlenost i socijalnu koheziju i na lokalnoj i na regionalnoj razini. Lokalni i regionalni igrači imaju ključnu ulogu u tome da ciljeve EU-a učine opipljivima građanima.

Za Finsku su najvažniji financijski instrumenti za postizanje ciljeva kohezijske politike Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i Europski socijalni fond (ESF). Ovaj drugi preustrojava se kao ESF+ da bi objedinio određeni broj postojećih fondova za sljedeće programsko razdoblje. U budućnosti bi lokalnim i regionalnim razinama trebala biti dodijeljena značajnija uloga u nacionalnoj provedbi. Pravila i provedba moraju biti na pravoj razini, poštujući načelo supsidijarnosti.

Iz perspektive finskih lokalnih i regionalnih vlasti, rad s programima trebao bi biti jednostavniji i fleksibilniji. Trebalo bi biti moguće revidirati fokus i sadržaj programa kako protječe programsko razdoblje.

ESF+ trebao bi se implementirati prvenstveno u okviru podijeljenog upravljanja jer bi to državama članicama dalo ovlast

da izaberu djelovanja koja će se financirati. Finske lokalne vlasti imaju ključnu ulogu u davanju predujma za mnoga djelovanja koja se financiraju iz fonda ESF+.

Poveznica između EFRR-a i ESF-a – dva fonda važna za finske općine i regije – trebala bi biti dodatno pojačana, a njihova središnja uloga u provedbi kohezijske politike zadržana. Ruralni razvoj i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj ne smiju biti zaboravljeni tijekom pripreme nacionalnog programa, ali trebaju biti blisko usklađeni s izradom programa strukturnih fondova.

Regije i općine razlikuju se na mnogo načina. Dobro je što će Komisija i dalje nuditi niz razvojnih alata kao odgovor na različite potrebe u sljedećem programskom razdoblju. Najvažnije geografske teme za finske općine i regije uključuju posebne okolnosti rijetko naseljenih područja na sjeveru, potencijal Arktika, suradnju u regiji Baltičkog mora te prekograničnu suradnju s Rusijom.

U odgovoru na nedostatke uzrokovane izazovnim okolnostima neprestano se traže nova rješenja na područjima poput znanja i vještina povezanih s hladnom klimom, tehnologijama, energijom i čistom tehnologijom. Strategije pametne specijalizacije također će igrati ključnu ulogu u budućem promicanju regionalnog rasta i inovacija širom Finske.

S finskog je stajališta važno iskoristiti sinergije među programima i kombinirati različite vrste financiranja. U novom bi programskom razdoblju trebalo uložiti

Ulla Karvo
Direktorica Ureda u Bruxellesu,
Udruga finskih lokalnih
i regionalnih vlasti (AFLRA)

veći napor u jačanje poveznice između strukturnih fondova i programa EU-a za istraživanja i inovacije.

Prekogranična i transnacionalna suradnja važne su i na unutarnjim i na vanjskim granicama. Općine i regije Finske trebaju pomorske prekogranične programe u njihovu sadašnjem obliku jer su ti programi Interrega čvrsto izgrađeni oko lokalnih i regionalnih potreba i mreža. Održavanje prekogranične suradnje s Rusijom važno je za finske pogranične općine i regije.

Iako su primici Finske iz kohezijskih fondova skromni, znatno pridonose razvojnim resursima za podržavanje lokalne i regionalne vitalnosti. ■

Kastilja-La Mancha razmatra predloženu reformu kohezijske politike

Emiliano García-Page Sánchez
Predsjednik Kastilje-La Manche

Kao predsjednik Kastilje-La Manche, htio bih zahvaliti *Panorami* što nam je dala priliku da podijelimo svoje stavove u vezi s reformom kohezijske politike EU-a i nadolazećem višegodišnjem financijskom okviru 2021. – 2027.

S jedne strane, kohezijska politika usklađuje temeljne vrijednosti EU-a i naše regionalne vlade; preciznije, solidarnost i borbu protiv nejednakosti. S druge strane, međutim, ozbiljno smo zabrinuti za budućnost te politike koja je dala tako velik doprinos rastu Kastilje-La Manche i dobiti njezinih građana.

Ako mogu tako reći, veliki primljeni financijski resursi jednako su važni kao i doprinos koji je ta politika dala kao platforma za razmjenu iskustava

u osmišljavanju i provedbi strateških politika, kao što su istraživanje, razvoj i inovacije, ruralni razvoj, okoliš, energija i brojne druge.

Pitanje koje bismo trebali postaviti glasi odgovaraju li novi proračunski scenarij i reforme koje je predložila Komisija adekvatno na nove izazove koje predstavljaju slabije razvijene regije, poput Kastilje-La Manche? Žao mi je što moram reći da je odgovor „ne”; barem ne u razmjerima koji su potrebni regijama u nepovoljnom položaju da ostvare dramatične promjene i iskoriste zamah oporavka.

Nalazimo se pred reformom koja je po svojoj prirodi kontrastna. Tu su pozitivni elementi, kao što su predanost jačanju teritorijalne suradnje, usmjerenost na ciljeve te potpora Strategiji za integrirana teritorijalna ulaganja (ITI). Međutim, reforme imaju i svoju mračniju stranu, poput smanjenja dodijeljenog proračuna za 6% – smanjenje koje je još značajnije ako imamo na umu predloženo smanjenje od 5% u sklopu zajedničke poljoprivredne politike – ili zapravo smanjenje stopa sufinanciranja.

Kohezijska politika služila je kao protuteža politici rezova i politikama razjedinjavanja tijekom proteklog desetljeća. Značajan broj građana prepoznao je EU kao prijateljsko lice kohezije. Nemojmo riskirati. Uzmite samo one resurse i napravite samo one izmjene koje su strogo nužne.

Upravo u tom kontekstu nekim se od prijedloga iz Kastilje-La Manche, ponovo izrečenima u srcu Europskog odbora regija, otkviruje uključivanje depopulacije – kao i BDP-a po glavi stanovnika – kao kriterija za dodjelu; zane-marivanje sufinanciranja država članica u strukturnim fondovima kao deficit; ili bolju koordinaciju ove politike sa sektorskim politikama (industrija, okoliš, energija itd.).

Reforma kohezijske politike predstavlja izvrsnu prigodu za demonstraciju njezine sposobnosti kao strateškog elementa za ispravljanje teritorijalnih neravnoteža, za djelovanje poput kočnice koja će zaustaviti isključujući populizam te za EU da se predstavi kao primjenjiv model globalizacije. Potrebna nam je politika s više kohezije i s boljom kohezijom, politika koja je ojačana i prilagođena potrebama i potencijalu teritorija o kojima je riječ. ■

Castilla-La Mancha

Stvaranje sinergija među europskim dolinama kibernetičke sigurnosti

Regije su u jedinstvenom položaju da podignu globalnu svijest o kibernetičkoj sigurnosti zahvaljujući privilegiranoj povezanosti sa svojim lokalnim okruženjem. One stoga imaju ključnu ulogu u strukturiranju još uvijek „mladog” europskog ekosustava kibernetičke sigurnosti. EU već ima brojne regije, odnosno takozvane „kibernetičke doline”, koje su dom zrelim regionalnim ekosustavima u kojima se njeguju i isporučuju vrhunske tehnologije.

Europski fond za regionalni razvoj uložio je 1,53 milijuna EUR u petogodišnji program međuregionalne suradnje nazvan Interreg Europe CYBER. Njime se nastoji potaknuti konkurentnost MSP-ova iz EU-a koji se bave kibernetičkom sigurnošću stvaranjem sinergija među europskim dolinama kibernetičke sigurnosti.

Identificirane su tri najvažnije prepreke koje ometaju međuregionalnu suradnju među regionalnim ekosustavima za kibernetičku sigurnost EU-a: manjak koordinacije između relevantnih aktera, nedostatak vještina na području kibernetičke sigurnosti i fragmentiranost tržišta. CYBER-om se nastoji poboljšati dijeljenje dobrih praksi i javnih politika, istovremeno ojačavajući lokalne ekosustave kibernetičke sigurnosti.

Razvojna inovacijska agencija Bretanje vodeći je partner u CYBER-u. U projekt je uključeno sedam europskih regionalnih partnera, uključujući Institut za poslovnu konkurentnost Kastilje i Leóna (Španjolska), toskansku regiju (Italija), Digitalnu Valoniju (Belgija), regiju Bretanju (Francuska), IT dolinu Košice (Slovačka), Gospodarsku komoru Slovenije (Slovenija) i Estonsku upravu za informacijske sustave (Estonija).

U ulozi savjetodavnog partnera Europska organizacija za kibernetičku sigurnost (ECSO) projektu pridonosi svojom stručnošću u pogledu regionalnih industrijskih politika o kibernetičkoj sigurnosti, stečenu radom svoje Radne skupine 4 usmjerene na „pružanje podrške MSP-ima i regionalnu suradnju”.

Poboljšanje javnih politika za MSP-ove

Metodologija programa Interreg Europe CYBER uključuje zajedničku taksonomiju utemeljenu na tržištu za razvoj strukturiranog mapiranja regionalnih inovativnih kibernetičkih ekosustava. Obuhvaća dobavljače usluga kibernetičke sigurnosti, krajnje korisnike, potporne strukture, organizacije za obuku i istraživačke institute.

Projektom se također nastoji razumjeti uključivanje lokalnih igrača u stvaranje i provedbu lokalnih strategija kibernetičke sigurnosti. S ciljem prepoznavanja dobrih praksi i potreba politike, partneri na projektu razmjenjuju informacije putem unaprijed definiranih upitnika i modela strateškog planiranja na visokoj razini (analiza SWOT).

Iako već pridonosi razvoju jedinstvenog digitalnog tržišta EU-a, dugoročni je cilj CYBER-a znatno smanjiti fragmentiranost tržišta kibernetičke sigurnosti u Europi poboljšavanjem međuregionalne suradnje među europskim kibernetičkim dolinama. ■

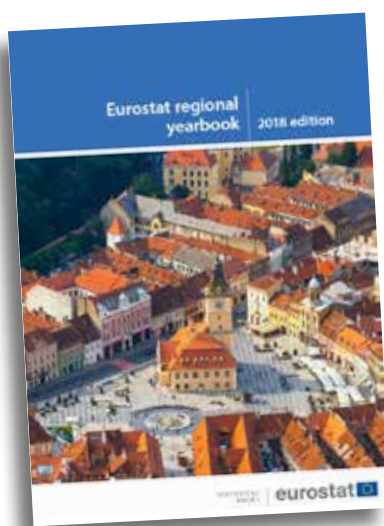
SAZNAJTE VIŠE

<https://www.interregeurope.eu/cyber/>

Kako stoji vaša regija, statistički gledano?

Kako biste na ovo pitanje mogli dati informirani odgovor, jednostavno trebate pogledati najnoviju verziju *Regionalnog godišnjaka Eurostata*. Objavljen je ove jeseni i ima više od 200 stranica statističkih podataka o europskim regijama predstavljenima na jasan i šarolik način.

Godišnjak se bavi sve većom potrebom za razumijevanjem života europskih građana. Uz tri različite razine podjele na temelju kriterija stanovništva (nomenklatura teritorijalnih jedinica – 1., 2., 3. razina prema NUTS-u), čitatelju omogućuje smislenu

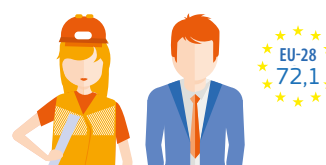
usporedbu političkih, gospodarskih i socijalnih stanja u cijelom EU-u i, gdje je moguće, zemljama EFTA-e i zemljama kandidatkinjama na podnacionalnoj razini.

To je referenca za vječno znatiželjne. U godišnjaku su razmotrene europske regije u smislu stanovništva, zdravlja, obrazovanja i osposobljavanja, tržišta rada, gospodarstva, poslovne statistike, istraživanja i inovacija, digitalnog gospodarstva, turizma, prometa i poljoprivrede.

Izdanje iz 2018. ide korak dalje s poglavljem o europskim gradovima te poglavljem o različitim vrstama zemljopisnih klasifikacija koje su se razvijale tijekom godina.

Svako poglavlje započeto je s ključnim podacima i informativnim grafikama s rangiranjem regija.

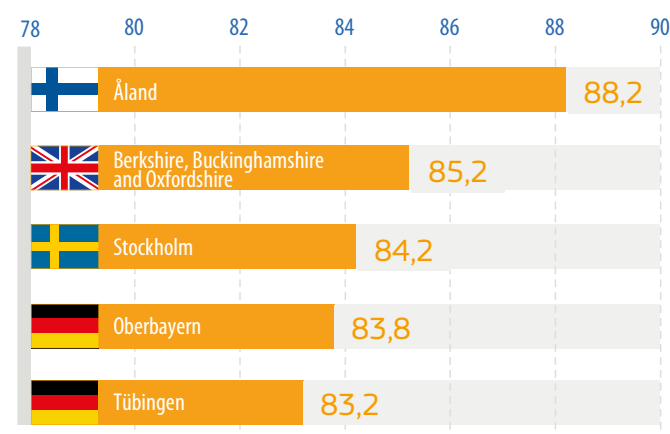
Informativna grafika u nastavku pokazuje da, dok stopa zaposlenosti u EU-u iznosi 72% – najviša ikad zabilježena – regija Åland u Finskoj, provincija arhipelaga u Baltičkom moru, nalazi se na vrhu sa stopom zaposlenosti od 88%.

TOP 5 REGIJA U EU-U

STOPA ZAPOSLENOSTI, 2017.

(% udjela stanovništva u dobi od 20 do 64)

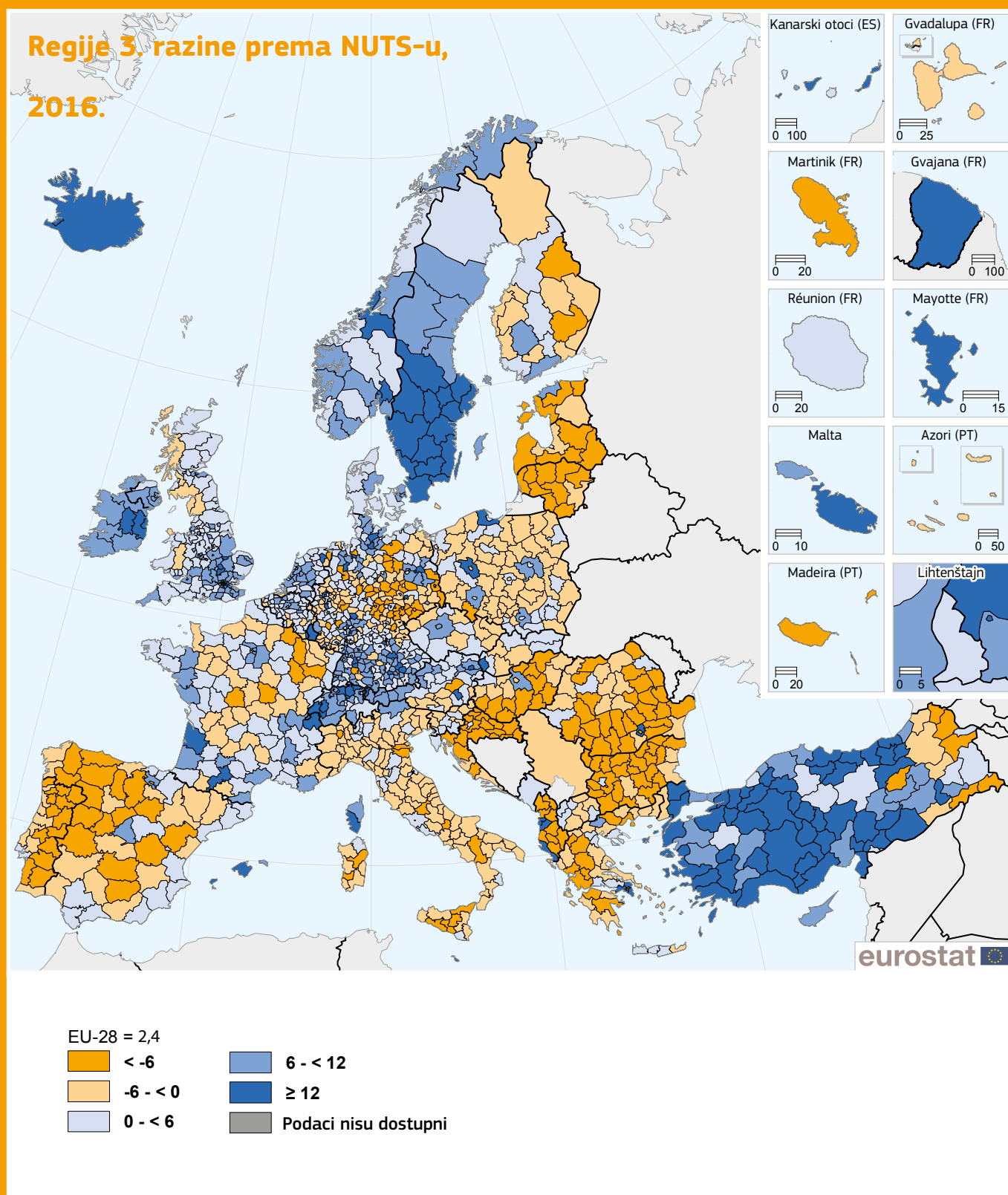

Politika i planiranje

Regionalni podaci ne služe samo kako bi zadovoljili znatiželju čitatelja ili kao prednost u lokalnom pubskom kvizu. Izrada nacionalnih i europskih politika ovisi o većini tih podataka.

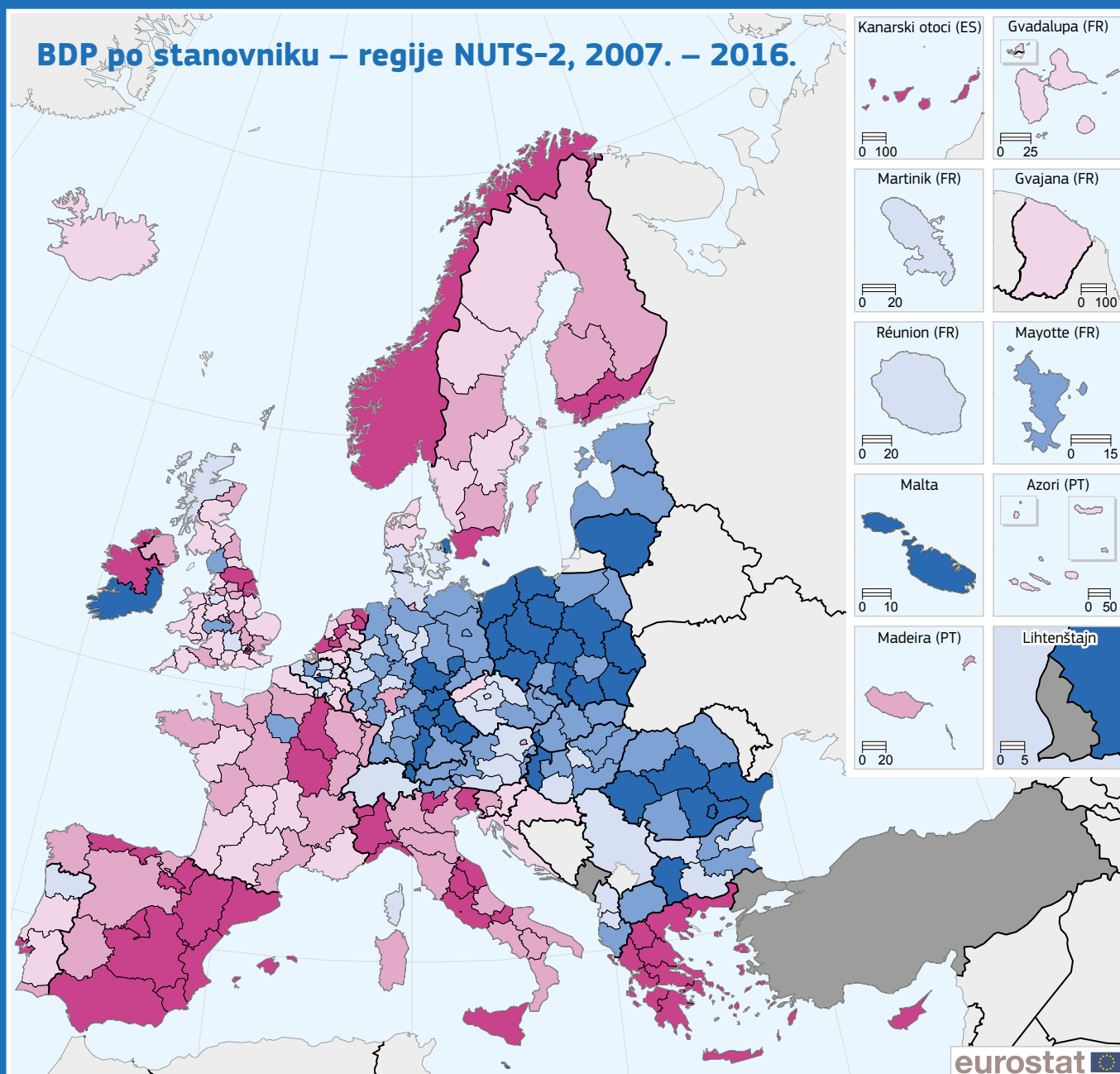
Kohezijska politika EU-a ima za cilj smanjiti razlike među regijama EU-a. Primjerice, ako je BDP po stanovniku manji od 75% prosjeka EU-a, ta će regija biti prihvatljiva za sredstva Kohezijskog fonda. Tada klasifikacija regija u 2. razinu prema NUTS-u postaje politički važna.

Približna stopa* promjene ukupnog stanovništva

* Približna stopa promjene stanovništva omjer je promjene ukupnog stanovništva tijekom godine u odnosu na prosječno stanovništvo dotičnog područja te godine. Vrijednost je izražena na 1 000 stanovnika.

Promjena bruto domaćeg proizvoda

(razlika u postotnim bodovima za 2016. minus 2007.; na temelju podataka u standardima kupovne moći (PPS) u odnosu na prosjek zemalja EU-28, EU-28=100) EU-28 = 0

Podaci se također upotrebljavaju u politikama koje se odnose na urbani i ruralni razvoj. Urbana se dimenzija nalazi u središtu kohezijske politike, a poseban dio proračuna namijenjen je promicanju održivog urbanog razvoja u europskim gradovima. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj pomaže razvoj u ruralnim područjima poticanjem inovacija, istovremeno štiteći biološku raznolikost i prirodni okoliš.

Konačno, donositelji odluka u lokalnoj samoupravi također se uvelike koriste podacima za regije 3. razine prema NUTS-u, što je detaljnija zemljopisna razina.

Više informacija o upotrebi regionalnih podataka za kreiranje politika pronaći ćete u godišnjaku.

Timski rad u cijelom EU-u

Eurostat ne izrađuje tako opsežnu publikaciju sam. On ovisi o mnogim akterima diljem Europe.

U početku se vode razgovori s Eurostatovim jedinicama za izradu statistike kako bi se ocijenile „teme od interesa” koje treba obraditi u godišnjaku. U prvom se poglavlju, koje se odnosi na pozadinu politike, konzultira Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku. Ove je godine također sudjelovala u izradi posljednjeg poglavlja „Fokus na regionalne tipologije”. Odabir pokazatelja koje treba uključiti zahtjevan je s obzirom na širinu i dubinu dostupnih podataka.

Međutim, izrada godišnjaka ne bi bila moguća bez dostave kvalitetnih, pravovremenih podataka od strane nacionalnih statističkih ureda. Urednici godišnjaka čekaju najnovije podatke prije izdvajanja podataka. Svi se podaci izdvajaju kao konačni istog dana.

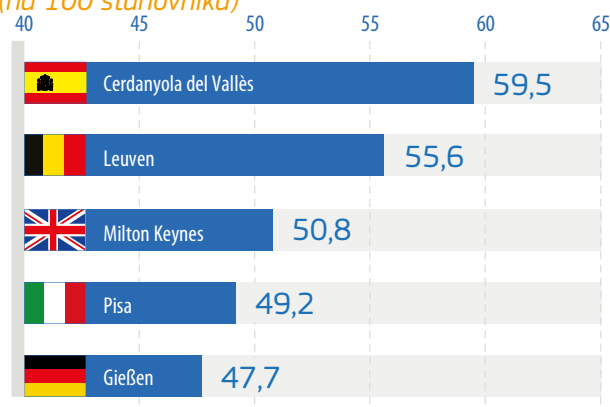
Podaci i tekstovi poglavlja tada se prenose u „Eurostatovu wikipediju” – [Statistics Explained](#). Ova se aplikacija upotrebljava kao mjesto pohrane većine Eurostatovih publikacija, uključujući godišnjak.

Oko četiri mjeseca kasnije objavljuju se internetske i papirne verzije godišnjaka (sredinom rujna), nekoliko tjedana prije godišnjeg Europskog tjedna regija i gradova. Istovremeno se internet-ska verzija objavljuje u [Statistics Explained](#), uključujući gotove tweetove koje čitatelj može upotrebljavati. Godišnjak sadrži oko 60 mapa i prepun je grafova i informativnih grafika.

TOP 5 GRADOVA U EU-U

STUDENTI VISOKOG OBRAZOVANJA, 2016.
(na 100 stanovnika)

Iz publikacije su nastali drugi alati. Pogledajte Eurostatov [interaktivni statistički atlas](#). Temelji se na istim mapama kao i godišnjak i obuhvaća mnoštvo podataka. Sve se mape mogu izdvojiti i ponovno upotrebljavati bez naknade.

Drugi izvor detaljnih podataka odnosi se na interaktivne mape i pripadajuće grafove u [ilustraciji regija i gradova](#). Ovaj se alat temelji na slanju podataka uživo – kako novi podaci dolaze, aplikacija ih automatski upotrebljava. Alat koji imaju također ima automatiziranu funkciju protoka vremena koja pokazuje kako se situacija mijenjala tijekom proteklih 10 godina.

Zajedno s tim alatima, Eurostatov regionalni godišnjak pruža podatke kreatorima politika, građanima i tvrtkama. ■

SAZNAJTE VIŠE

Ispisane kopije moguće je naručiti sa stranice EU Bookshop: <https://bit.ly/2FQ2nSx>

Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Borba protiv prijevara i korupcije u projektima koje financira EU – lekcije i primjeri iz država članica

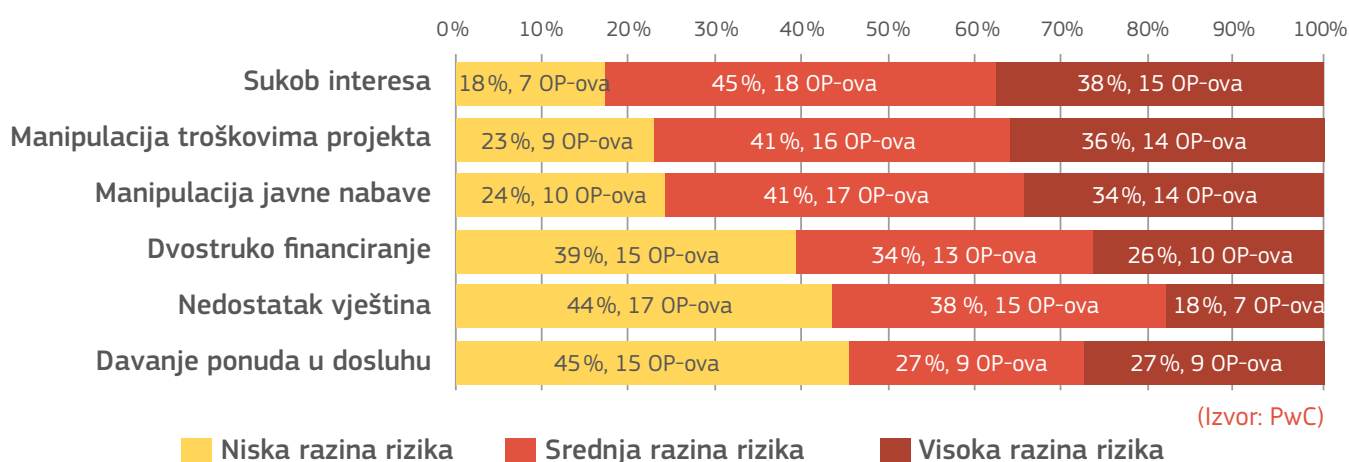
U novom izvješću Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku analiziran je način na koji se države članice i regije bore protiv prijevara i korupcije prilikom trošenja sredstava EU-a. Njime je potvrđeno da su novi propisi doveli do važnih poboljšanja. Koordinacija i uključenost svih relevantnih aktera, kao i dijeljenje informacija i dobre prakse, ključni su elementi za intenziviranje napora da se zaštiti novac poreznih obveznika EU-a i osiguraju dobri rezultati ulaganja EU-a.

U razdoblju 2014. – 2020., u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI), više od 460 milijardi EUR ulaganja EU-a pomaže državama članicama i regijama da rastu i pruže bolje uvjete života svojim građanima.

Ta sredstva imaju ključnu ulogu u potpori novim poduzećima i pomažu ljudima da osiguraju bolje kvalifikacije i nova radna mjesta. Regijama pomažu da inoviraju i planiraju rast i zapošljavanje u budućnosti. Podupiru čistu i učinkovitu uporabu prirodnih resursa. Poboljšavaju pristup širokopojsnim mrežama i mobilnost, posebice u slabije razvijenim dijelovima EU-a. Mnogim državama članicama ta sredstva predstavljaju glavni izvor javnih ulaganja.

Zbog toga je toliko ključno da se svaki euro cent potroši na dobrobit građana EU-a, kao čin odgovornosti prema europskim poreznim obveznicima. Iako se na temelju izvješća država članica za razdoblje 2007. – 2013. procjenjuje da su prevare počinjene u 0,42% isplata temeljem kohezijske politike, Komisija iskazuje nultu stopu tolerancije i potpuno je predana borbi protiv prijevara i korupcije u pogledu uporabe sredstava iz fondova EU-a.

Razina rizika od prijevara u svim kategorijama rizika

To postiže promptnim i učinkovitim istraživanjem predmeta te prisilnim povratom neopravdano potrošenih iznosa. Jasno je da u toj borbi ne može pobijediti bez suradnje država članica i njihovih administracija, posebice jer je odgovornost za upravljanje sredstvima podijeljena.

Učinkovita borba protiv prijevара i korupcije zahtijeva ne samo korektivno, nego i preventivno djelovanje. Važne novosti po tom pitanju predstavljene su u zakonodavnom okviru za fondove ESI u razdoblju 2014. – 2020. One uključuju jačanje revizorskog traga rada s fondovima te odgovornosti država članica, kao i aktivnosti usmjerene na suzbijanje prijevара i korupcije. Osobito, u članku 125. stavku 4. točki (c) Uredbe o zajedničkim odredbama zahtijeva se da upravljačka tijela uspostave učinkovite i proporcionalne mjere za borbu protiv prijevара, uzimajući u obzir identificirani rizik.

Mjera uspjeha

U nedavno objavljenom izvješću Komisije naveden je koristan pregled onoga što je do sada učinjeno, identificirani su neki postojeći primjeri iz prakse i formuliran je niz preporuka i za službe Komisije i za nacionalne i regionalne vlasti.

Tim pregledom stanja obuhvaćeno je svih 28 država članica, a temelji se i na analizi dokumentacije i na osobnim intervjuima. Dodatni dubinski podaci prikupljeni su i analizirani za odabраних 50 operativnih programa koji predstavljaju širok raspon sektora i tematskih ciljeva, uključujući prometnu infrastrukturu, okoliš, pomorstvo i ribarstvo, obrazovanje, konkurentnost i regionalni razvoj.

Jedan od glavnih zaključaka izvješća je da su nove pravne odredbe i mjere imale pozitivan utjecaj u pogledu podizanja razine svijesti i povećanja broja ciljanih akcija. Propisi su doveli do formalnijeg i sustavnijeg pristupa bavljenja s tim problemom na nacionalnoj i regionalnoj razini. Važan je primjer proces procjene rizika od prijevара kojim se pomogao staviti veći fokus na rizike od prijevара i korupcije, istovremeno stvarajući jasne poveznice između identificiranih rizika i specifičnih mjera za ublažavanje rizika. Zahvaljujući tome uvedene su nove kontrole i pojačane stare.

Udruživanje snaga

U izvješću je istovremeno naglašena potreba za daljnjim poboljšanjima kada su u pitanju dosljednost, objektivnost i proporcionalnost procjene. Točnije, tijela u državama članicama s umjerenim i niskim indikatorima rizika od prijevара često svoje rizike procjenjuju višima od zemalja s visokim indikatorima rizika. Između šest kategorija rizika, namješteni natječaji i dvostruko financiranje zahtijevaju proporcionalnije mjere ublažavanja rizika.

Uključivanje različitih tijela, od onih koja upravljaju fondovima EU-a, do tijela zaduženih za izvršavanje zakona, vodi prema poboljšanoj koordinaciji aktivnosti usmjerenih na suzbijanje prijevара i smanjuje rizike povezane s prijevarama. Svi uključeni akteri trebali bi više i bolje upotrebljavati dostupne alate i informacije, specifične smjernice, obuku i primjere dobre prakse.

U pregledu stanja pripremljen je i sažeti prikaz praksi koje su prepoznali konzultanti. To su uzorci praksi u borbi protiv prijevара koji uključuju relevantne mjere razvijene na regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Prikaz je namijenjen praktičarima u radu s fondovima ESI i kreatorima politika koji istražuju načine za poboljšanje upravljanja na nacionalnoj razini i kontrolu sustava ili njihovih elemenata.

Borba protiv prijevара i korupcije zajednički je poduhvat više nego ikada. Primjeri predstavljeni u izvješću jasno pokazuju da bi se nastojanjima trebale obuhvatiti sve razine i akteri te da ih je potrebno dobro koordinirati. Aktivnosti je potrebno temeljito isplanirati, osmisliti i provesti, uzimajući u obzir pomnu analizu rizika okrenutu budućnosti. To će postajati sve važnije u budućnosti kada će se u skladu sa zakonodavnim prijedlozima Komisije za razdoblje 2021. – 2027. kontrola još više oslanjati na nacionalna i regionalna tijela. Te će odredbe pomoći u postizanju zajedničkog cilja najučinkovitije uporabe fondova u korist građana. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2T358nb>

TOČKE PODATAKA

Financijski instrumenti za potporu ciljeva kohezijske politike

U prosincu 2018. Komisija je objavila svoj najnoviji godišnji sažetak podataka kojima se ističe napredak u provedbi financijskih instrumenata (FI) u okviru programa 2014. – 2020. Jeste li znali da je to potkrijepljeno ažuriranim skupom otvorenih podataka fondova ESI?

Najnovije izvješće o takozvanim „FI-ovima” pokazuje dobar napredak u razdoblju od 2014. do 2020. Do kraja 2017. ukupni doprinosi odobreni FI-ovima dosegli su gotovo 18,8 milijardi EUR, uključujući 24 države članice i 14,2 milijarde EUR iz fondova ESI. To je znatno povećanje u odnosu na 13,3 milijarde EUR prijavljenih krajem 2016.

Do kraja 2017. godine ukupna je količina resursa isporučenih putem FI-ova već premašila količinu za cijelo razdoblje 2007. – 2013. Osim toga, 5,5 milijardi EUR već je isplaćeno FI-ovima, od čega je 35% distribuirano krajnjim primateljima.

Najveće dodjele za FI-ove osiguravaju se u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda (ESF), Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), Kohezijskog fonda (KF) i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) također upotrebom ove vrste financiranja.

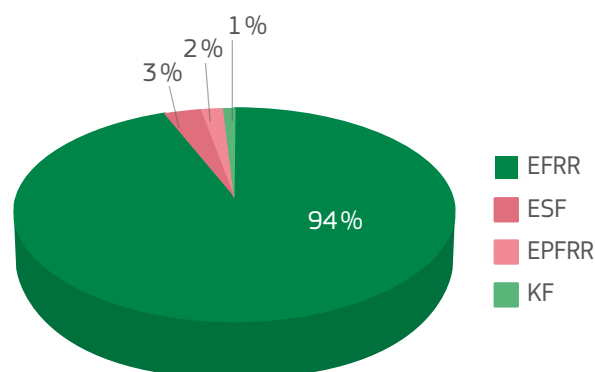
1. Koga će taj skup podataka zanimati?

Skup podataka bit će zanimljiv nizu dionika i istraživača kohezijske politike. Skup podataka do kraja studenoga 2018. pregledalo je gotovo 900 korisnika, a preuzelo ga je 150 istraživača i studenata.

Najveći dio sredstava dodijeljen je za potporu malim i srednjim poduzećima (56%), nakon čega slijede ulaganja u gospodarstvo s niskim udjelom ugljika (16%, uglavnom u energetske učinkovitost), istraživanje, razvoj i inovacije (16%), zapošljavanje, mobilnost radne snage i socijalna uključenost (5%).

Ti podaci olakšavaju praćenje uporabe financijskih sredstava EU-a i nacionalnih financijskih sredstava dodijeljenih FI-ovima prema fondovima. Iako su ukupni izgledi pozitivni, postoje znatne razlike među državama članicama u pružanju tih instrumenata. Neke zemlje EU-a još nisu odabrale financijske posrednike, dok neki FI-ovi već daju konkretne rezultate u smislu iskorištavanja resursa koji se vraćaju za daljnja ulaganja, pri čemu najnaprednije već prelaze u drugi krug ulaganja.

Iznos fondova ESI odobren financijskim instrumentima (mEUR)

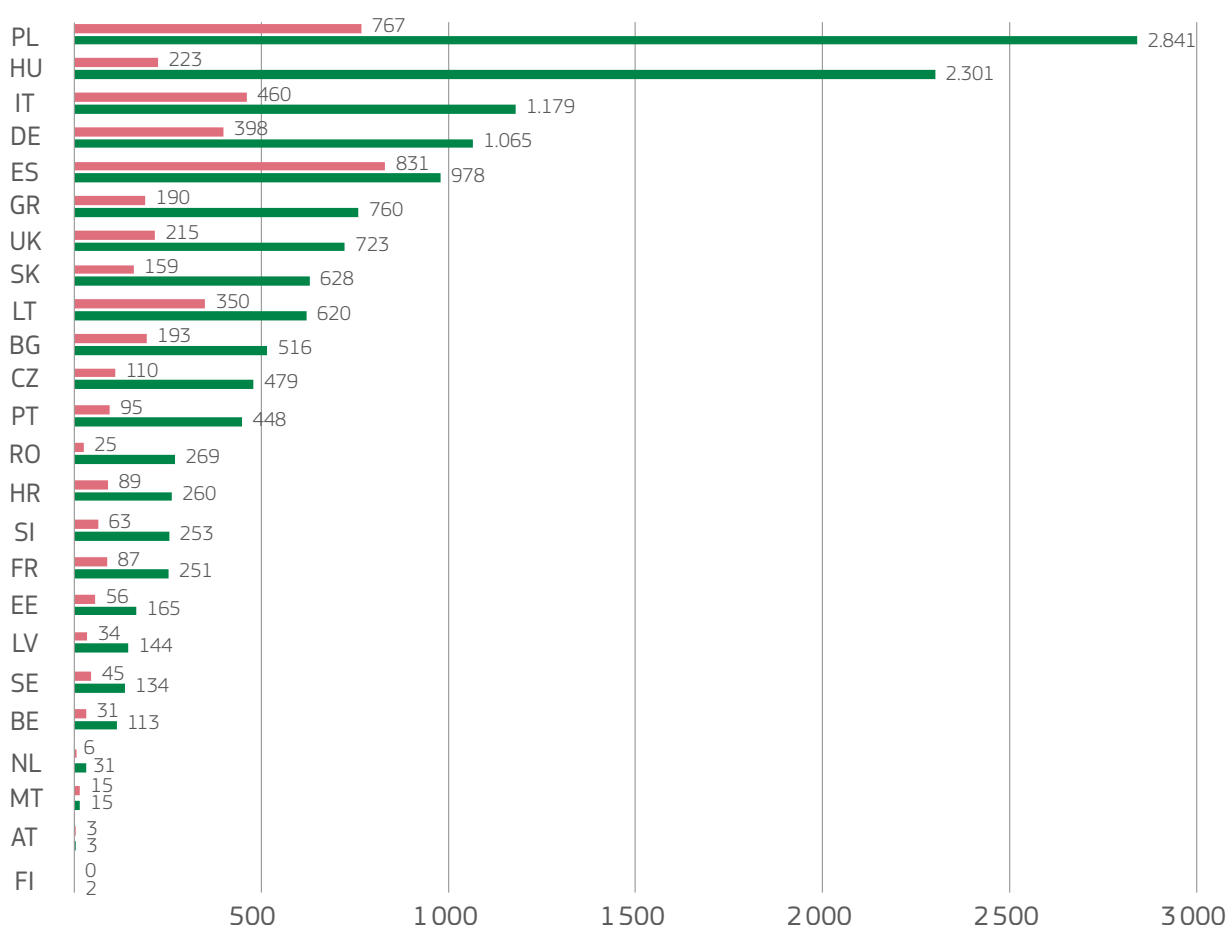
2. Kako su prikupljeni podaci?

Programi u svibnju/lipnju svake godine izvješćuju Komisiju o svakom financijskom instrumentu. Komisija izdvađa godišnje kumulativne podatke i predstavlja ih u usklađenom obliku kako bi se omogućila usporedba napretka provedbe tijekom razdoblja. Komisija neprekidno radi s programima kako bi poboljšala kvalitetu prijavljenih podataka. Skup podataka redovito se ažurira kako bi odražavao ispravke ili izmjene.

POTRAŽITE PODATKE NA OTVORENOJ PODATKOVNOJ PLATFORMI FONDOVA ESI:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/d/dcsc-7x87>

Fondovi ESI 2014. – 2020. – Iznos EU-a odobren i plaćen financijskim instrumentima – kraj 2017.

Postoji li neka tema o kojoj biste željeli da se govori u budućim objavama u TOČKAMA PODATAKA *Panorame*?

Postoji li skup podataka koji biste željeli da postavimo na Otvorenu podatkovnu platformu fondova ESI?

Ako postoji, pošaljite e-poruku na adresu: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Pratite raspravu na TWITTERU [#ESIFOpenData](https://twitter.com/ESIFOpenData)

ili se pretplatite se na naš bilten http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Spašavanje dunavske jesetre: Strategija ICPDR-a za jesetru

Jesetra je jedinstvena vrsta ribe čije se porijeklo može pronaći prije više od 200 milijuna godina. S obzirom da je tijekom tog vremena doživjela vrlo malo morfoloških promjena, jesetra je izvanredna evolucijska priča o uspjehu. Danas je jesetra jedna od najugroženijih vrsta u svijetu kao posljedica ljudskih aktivnosti.

Prema Međunarodnoj uniji za očuvanje prirode više od 85% vrsta jesetre klasificirano je kao u opasnosti od izumiranja, što ih čini jednom od najugroženih skupina vrsta na svijetu. Najozbiljnije prijetnje njihovoj opstanku jesu prekomjerna eksploatacija, krivolov, brane koje blokiraju njihove prirodne migracijske putove, gubitak ili degradacija staništa i zagađenje.

Jesetra je vrijedan pokazatelj zdravog riječnog okoliša. Međunarodna komisija za zaštitu Dunava (ICPDR) davno je prepoznala njezinu važnost i proglasila jesetru podrijetlom iz Dunava svojom glavnom vrstom. Razvila je strategiju za podizanje svijesti o stanju jesetre; promicanje postojećih i budućih projekata, inicijativa i direktiva EU-a za poboljšanje uvjeta okoliša za jesetru i razvoj specifičnih rješenja za specifične probleme s kojima se jesetra suočava.

Tijekom 2012. godine ICPDR je pokrenuo radnu skupinu za dunavsku jesetru i mrežu nacionalnih i međunarodnih javnih tijela, nevladinih organizacija i akademskih institucija s tim ciljevima. Od tada nastoji ostvariti ciljeve postojeće strategije promicanjem programa „Jesetra 2020.“ ICPDR je upravo potpisao

sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava s Glavnom upravom REGIO za provedbu studije izvedivosti o mogućnostima migracije riba na brani hidroelektrane Đerdap između Rumunjske i Srbije koja predstavlja veliku prepreku na njihovom putu uzvodno.

Druge ključne mjere strategije Jesetra 2020. uključuju uspostavu pilot-postrojenja *ex situ* za migratorne vrste i *in situ* praćenje staništa i ponašanja populacije duž Dunava i njegovih glavnih pritoka. Suradnja s ugovornim ribogojilištima olakšat će izradu popisa jesetri u zatočeništvu. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.icpdr.org/main/activities-projects/sturgeons-danube-basin>

PROJEKTI

DANSKI MSP-OVI OTVORILI SU NAM APETIT ZA RAZMIŠLJANJE

**UKUPNO ULAGANJE
3 900 000 EUR**

**DOPRINOS EU-A
2 000 000 EUR**

U nastojanju da pomogne danskim malim i srednjim poduzećima u prehrambenoj industriji da prevladaju prepreke njihovu rastu i razvoju, projektom koji financira EU izrađena je slasna strategija.

Projekt „Thriving culinary experiences” provodi se u organizaciji i pod vodstvom poslovnog razvojnog centra u južnoj Danskoj, regiji bez zajedničke kuhinje, ali domu raznih kulinarskih proizvoda i specijaliteta.

U tijeku je četverogodišnji projekt usmjeren na četiri glavna područja za poboljšanje u poslovanju s hranom: kvaliteta, internacionalizacija, održivost i produktivnost.

Prvi je zadatak bio istraživanje načina na koji mala i srednja poduzeća mogu biti sigurna da su sastojci koje nabavljaju i proizvodi koje razvijaju visoke kvalitete. Aspekt internacionalizacije poticanje je poduzeća da izvoze svoju robu u zemlje diljem Europe, dok je cilj fokusa na održivost poticanje većeg naglaska na organsku hranu radi promicanja boljeg ekološkog otiska i održivijeg okoliša.

Bolja strategija za poboljšanje produktivnosti pokrivena je četvrtim ciljem projekta koji uključuje pronalazak učinkovitijih i pametnijih rješenja za tvrtke kako bi učinkovito poslovale i povećale prodaju. Inicijative poput povezivanja lokalne hrane s pripovijedanjem i traženje od vlasnika restorana da gostima pruže informacije s dodanom vrijednosti o njihovu obroku imaju za cilj potrošačima pružiti jedinstvenije i autentično iskustvo jela.

Recept za uspjeh

U neprofitnom su Centru organizirane radionice i vježbe učenja gdje sudionici mogu raspravljati o zajedničkim izazovima s kojima se suočavaju u regiji. Također je izrađen postupak pregleda u cilju identifikacije odgovarajućih poduzeća za sudjelovanje u projektu: od 160 razmatranih malih i srednjih poduzeća odabrano je njih 70.

Konzultanti Centra dodijeljeni su odabranim tvrtkama i raspodijeljene su im subvencije za specijalizirane poslovne planove u rasponu od 15 % do 50 % njihovih troškova, ovisno o veličini MSP-a i predloženoj strategiji. Nadamo se da će uspjeh malih i srednjih poduzeća koja sudjeluju u projektu potaknuti druga mala poduzeća da se usredotoče na razvoj vlastite poslovne strategije kojom će, zauzvrat, potaknuti rast u cijeloj regiji.

Zahvaljujući doprinosu Europskog fonda za regionalni razvoj, projekt trenutačno radi s 31 malim i srednjim poduzećem. Dugoročno, očekuje se da će pomoći 70 malih poduzeća u ostvarivanju prihoda od 20 milijuna EUR i stvoriti 99 radnih mjesta. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2RuxDtj>

PROJEKTI

GRČKA I ITALIJA UDRUŽUJU SNAGE KAKO BI SPRIJEČILE POŽARE

UKUPNO ULAGANJE
1 300 000 EUR

DOPRINOS EU-A
975 000 EUR

U sklopu projekta OFIDIA, suradnji između talijanske regije Apulija i regije Epir u sjeverozapadnoj Grčkoj, izgrađena je prekogranična infrastruktura za zaštitu od požara temeljena na računalnim modelima predviđanja.

Prekogranično područje Italije i Grčke ekološki je raznoliko, s planinama, obalom i gustim šumama stabala tvrdog drveta. Kao rezultat visokih temperatura, suše, nemara i paleži, područje je svake godine pogođeno šumskim požarima. Takvi se požari brzo šire i teško ih je staviti pod kontrolu.

Prema istraživačima projekta OFIDIA ključ za uspješno stavljanje šumskog požara pod kontrolu jesu rano otkrivanje, točno predviđanje vremenskih uvjeta, koordinacija protupožarnih operacija na tlu i u zraku te provedba forenzičke analize uzroka i nastale štete. Međutim, to nije uvijek jednostavno, osobito u udaljenim šumama Italije i Grčke, gdje vatrogasne posmatračnice i vatrogasci ostaju bez osoblja zbog proračunskih rezova.

Nadalje, vatrogascima na terenu potreban je jednostavan pristup detaljnim vremenskim prognozama, zajedno s vizualnim podacima u stvarnom vremenu iz operativnog područja. No, također zbog proračunskih rezova, kontrolna prostorija Regionalne vatrogasne postrojbe Janjine ima samo bežičnu govornu vezu s timom i nema nikakve vizualne ili digitalne podatke o tom području.

Okretanje prema tehnologiji

Istraživači projekta OFIDIA koristili su se tehnologijom kako bi nadoknadili nedostatak tih resursa. Kako bi se omogućilo rano otkrivanje, sustav je instalirao automatiziranu vizualnu i termalnu opremu za snimanje u području šume. Tom se opremom bežično prenose informacije u jednu od pet najsuvremenijih središnjih kontrolnih soba uspostavljenih u sklopu projekta u Lecceu, Brindisiju, Bariju i Janjini, koja ih zatim upotrebljava za koordinaciju pojedinačnih operacija gašenja požara.

Projektom je također razvijena infrastruktura IKT-a koja nudi internetske zemljopisne karte s naprednim vremenskim prognozama, indeksima opasnosti od požara i povijesnim informacijama o senzorima vremenskih uvjeta, podacima o prognozi i šumskim požarima. Ti podaci omogućuju dionicima da učinkovitije pripreme svoje operativne aktivnosti, što u konačnici rezultira smanjenjem broja godišnjih požara i naknadne sanacije prirodnog staništa.

Sustav OFIDIA ne samo da šume u regiji štiti od šumskih požara, već pomaže u stvaranju održive kvalitete života i gospodarskog prosperiteta u prekograničnoj regiji.

Primjerice, detaljne vremenske prognoze koje generira sustav dostupne su javnosti i mogu se upotrebljavati za bolje planiranje aktivnosti i zaštitu od ekstremnih vremenskih uvjeta. Projektom je također potaknuta bolja suradnja talijanskih i grčkih tijela za civilnu zaštitu, zajedno s učinkovitijom znanstvenom suradnjom istraživačkih institucija na tom području – sve u korist općeg stanovništva. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.youtube.com/watch?v=WVvF9IC-Z2c>

PROJEKTI

INOVATIVNO RECIKLIRANJE OTPADNIH TKANINA I NJIHOVA PONOVDNA UPOTREBA

**UKUPNO ULAGANJE
4 480 000 EUR**

**DOPRINOS EU-A
1 905 000 EUR**

Zahvaljujući doprinosu Kohezijskog fonda EU-a, postrojenje za recikliranje u selu Krajné u zapadnoj Slovačkoj pretvara otpadni tekstil u inovativne zelene proizvode za upotrebu u građevinskom i prometnom sektoru.

Nakon proširenja i izmjene proizvodnih pogona, tvrtka PR Krajné razvila je jedinstvenu tehnologiju za preradu otpadnog sintetičkog tekstila kako bi stvorila zelenije i ekološki prihvatljive proizvode.

Tvrtka je patentirala tehniku STERED koju upotrebljava za recikliranje tepiha i presvlaka iz otpadnih vozila, ostataka iz proizvodnje novih automobila i pulpe iz recikliranih guma. U postupku se iskorištavaju otpornost na vlagu i trošenje te slaba zapaljivost sintetičkih vlakana koja se upotrebljavaju u automobilskoj industriji, što ih zbog njihove trajnosti također čini teškim za zbrinjavanje.

Završni je proizvod građevinski blok STERED koji se može pohvaliti akustičnim i toplinsko-izolacijskim svojstvima i sposobnostima zadržavanja vode. Njihova sposobnost zadržavanja vode i otpornost na vremenske uvjete u svim godišnjim dobima blokove čini idealnima za bazu za zelene krovove, koji također omogućuju rast trave i drugih biljaka.

Osim što pruža izvrsnu izolaciju i smanjuje račune za energiju, proizvod se sada upotrebljava s fotonaponskim panelima za promicanje obnovljivih izvora energije, u skladu s europskim standardima za energetska učinkovitost.

Urbani prostori postaju zeleniji

Svojstva zadržavanja vode i zaštite od zvuka proizvode STERED također čine prikladnima za nove tramvajске tračnice. Dijelovi zelene tračnice apsorbiraju, a zatim polagano ispuštaju kišnicu isparavanjem, čime se zrak hladi i vlaži, smanjujući buku i prašinu za lokalno stanovništvo i poboljšavajući cjelokupno urbano okruženje. Slično tome, blokovi se sada upotrebljavaju u izgradnji bukobrana za cestovnu i željezničku infrastrukturu.

Tvornica je počela s radom 2012., a do 2017. u njoj je prerađeno više od 1 780 tona automobilskega tekstila. Uz sve veću potražnju očekuje se da će ove godine reciklirati 700 tona materijala, povećavajući se na 1 750 tona 2019.

Godine 2018. Kohezijski fond EU-a pridonio je zapošljavanju 41 osobe u tvornici PR Krajné, s potencijalom za daljnjih 25 radnih mjesta u idućoj godini. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.stered.sk/?lang=en>

PROJEKTI

ZDRAVI IZGLEDI ZA FARMACEUTSKU PROIZVODNJU U POLJSKOJ

**UKUPNO ULAGANJE
2 300 000 EUR**

**DOPRINOS EU-A
855 000 EUR**

Inovativni proizvodni proces pomogao je proizvođaču lijekova u poljskoj Varminsko-mazurskoj regiji razviti nove proizvode i postati konkurentniji u farmaceutskom sektoru zemlje.

Po prvi puta u proizvodnji lijekova u ovoj poljskoj regiji, potpuno automatizirani proizvodni strojevi proizvode i pakiraju povoljne verzije popularnih generičkih tableta i gelova protiv bolova. Djelomično zahvaljujući sredstvima Regionalnog europskog fonda za razvoj, Laboratorij Galena Olsztyn (LGO) surađivao je sa Sveučilištem Warmia i Mazury u glavnom gradu regije Olsztynu kako bi razvio i osigurao strojeve za automatizirane proizvodne linije.

Oprema koja se upotrebljava za proizvodnju tableta uključuje priključnu stanicu za punjenje sastojaka, miješalicu za prašak, alat za prešanje i premazivanje tableta te strojeve za automatsko pakiranje u blistere i kutije. Linija trenutačno proizvodi 500 mg tablete paracetamola te 400 i 200 mg ibuprofenske tablete protiv bolova LOG-a koje su se pokazale popularne kod lokalnih potrošača jer su dostupne bez recepta i jeftinije su od originalnih marki.

Druga proizvodna linija – koja uključuje strojeve za miješanje, punjenje u tube i pakiranje u kutije – proizvodi protuupalne gelove od ketoprofena i diklofenaka koji se nanose na kožu za ublažavanje unutarnje boli. Svi lijekovi temelje se na postojećim formulama za koje su patenti istekli. Slijedom toga, LGO je uspio izbjeći troškove istraživanja i istodobno povećati svoj prihod za oko 30%.

Strogi nadzor

Sva oprema u potpunosti je kompjuterizirana, što radnicima u laboratoriju omogućuje da pomno prate proizvodni proces i štede energiju u usporedbi s neautomatiziranom proizvodnjom sličnih lijekova.

Glavni farmaceutski inspektorat Poljske mora certificirati dvije nove linije generičkih lijekova koje proizvodi LGO, a koji se prodaju bez recepta, kako bi zadovoljile zahtjevne standarde EU-a. Kako bi to bilo moguće, laboratorij održava sustav inspekcije u svim fazama proizvodnje, od sirovina do proizvodnje i pakiranja.

Prethodno postavljene higijenske mjere osiguravaju da su lijekovi zaštićeni od klica. Radnici moraju nositi zaštitnu odjeću i ulaziti u proizvodni prostor putem plinonepropusnih prolaza, a zrak u proizvodnom području i za strojeve neprekidno se filtrira.

Do danas su inovativne automatizirane linije stvorile 20 novih radnih mjesta za radnike koje također obučava osoblje laboratorija za rad u proizvodnom području LGO-a. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://bip2.warmia.mazury.pl>

PROGRAM

7. OŽUJKA

Bruxelles (BE)

Događaj na visokoj razini: žene u javnoj upravi

22. – 23. SVIBNJA

Bukurešt (RO)

Godišnja konferencija Interreg

20. – 21. LIPNJA

Bukurešt (RO)

„Ulaganje u našu zajedničku budućnost: 8. konferencija za evaluaciju kohezijske politike EU-a“

7. – 10. LISTOPADA

Bruxelles (BE)

Europski tjedan regija i gradova

PRAVNA OBAVIJEST

Europska komisija niti bilo koja osoba koja djeluje u ime Europske komisije nije odgovorna za uporabu sljedećih informacija.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije, 2018.

PDF: ISSN 2315-0823 KN-LR-18-067-HR-N

Ponovna upotreba dopuštena je samo uz navođenje izvora.

Ponovna upotreba dokumenata Europske komisije uređena je Odlukom 2011/833/EU (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.).

Za bilo kakvu upotrebu ili reprodukciju fotografija ili drugog materijala za koje EU nije nositelj autorskih prava, dopuštenje se mora tražiti izravno od nositelja autorskih prava.

Časopis je tiskan na recikliranom papiru na engleskom, francuskom, njemačkom, bugarskom, grčkom, španjolskom, talijanskom, poljskom i rumunjskom jeziku. Dostupan je na 22 jezika na **web**-mjestu: http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/

Sadržaj izdanja dovršen je u rujnu 2018.

© Europska unija, 2018.

Printed in Belgium

FOTOGRAFIJE (STRANICE):

Naslovna stranica: © iStock/Meinzahn; Bilbao © iStock/LucVi; RegioStars © Europska unija; EYCH © Europska unija

Stranica 3.: © Europska unija

Stranica 4.: © Europska unija

Stranica 5.: © Austrijsko Savezno ministarstvo za održivost i turizam, Margit Schörg

Stranica 6.: © Europska unija

Stranica 7.: © Europska unija

Stranica 10.: Antwerpen © iStock/Argalis; Bilbao © iStock/LucVi; © iStock/Settantasette

Stranica 11.: Maribor © iStock/mura; Lahti © iStock/DarthArt; Göteborg © iStock/mura

Stranica 12.: © iStock/Meinzahn

Stranica 14.: © iStock/SocjosensPG

Stranica 18.: © Europska unija

Stranica 20.: © Europska unija

Stranica 21.: © Europska unija

Stranica 22.: © Europska unija

Stranica 23.: © Europska unija

Stranica 24.: Dodjela nagrada Regiostars © Europska unija; © Centar za poslovne i zajedničke usluge; © VTT Finska

Stranica 25.: © Statutarni grad Ostrava - © iStock/FatCamera - © Nant Gwtheym; © Muzej baštine Vista Alegre

Stranica 26.: © Europska unija

Stranica 27.: © Europska unija

Stranica 28.: © Anina Vontavon

Stranica 29.: © iStock/kyneshner

Stranica 30.: © Iskra Tsankova

Stranica 31.: © Aurore Dessaigne

Stranica 32.: © Europska unija; © Martín Guillermo Ramírez © AEBR

Stranica 33.: © Diana Zsoldos

Stranica 34.: © Europska unija

Stranica 38.: © Europska unija

Stranica 41.: © Europska unija/Geert VandenWijngaert

Stranica 42.: © South Poland House

Stranica 43.: © Udruga finških lokalnih i regionalnih vlasti

Stranica 44.: © Kastilja-La Mancha

Stranica 45.: © iStock/weerapatkiatdumrong

Stranica 54.: © iStock/wrangle

Stranica 55.: © Projekt uspješnih kulinarskih iskustava

Stranica 56.: © iStock/mrak_hr

Stranica 57.: © Juraj Plesnik

Stranica 58.: © iStock/xfzsy

OSTANITE U KONTAKTU

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyregion](https://www.facebook.com/EUinmyregion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyregion](https://www.youtube.com/EUinmyregion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Ured za publikacije

Europska komisija
 Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
 Komunikacija – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu